

0,000
NYGU

kai Del Viru

siusta yra tyk del vynu
odziais pasaka kaip gu
uo uznuodijima kraun
atrotitu stypribe, pučku
omulavima, patrotitu
i ir pusles ligas, ruma
, naujai igautas lygas
gal buti isgidomas savi
abai pygjai.
pasakis jums kodėl ju
sigydyti. Knyga ta yra
noti kožnas vedes arba
i parašita par Daktara
rinejmu tu, specialisku
yra siusta vysai dyka,
tita konverta. Nesisk
sava varda, ir adresa ant
u siusk mums žendena.
GAS KUPONAS.

Avenue, Chicago:
distos prizadiejma, aš norieju
lykai vėna jūsu knyga del vynu

Literatūros,
LAIKRAŠTIS

VE

is 2 sykiu savaltėj
as gaus ją per isticos metus
prenumerata Sur. Valstiese
— metams 3 dol., pusem. \$1.50.
ą numeri DYKAI!
s reikalus adresuokite taip:
st Broadway :: ::
So. Boston, Mass.

ter
f”
klės sope,
e, pabrinkę
šlai neineis
i vartosi

Richter'io
EXPELLER

yra nurodyta ant pak
0c. už bonką. Sergėka
ų ir klastavimų, žiūrė
lnkaras ir mūsų vard
& CO., 215 Pearl St., New York
lilės yra geros nuo viduri
stėjimo. 25c. ir 50c.

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION
"KOVA"
Išleista kas Pėntnydė. Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALIZISTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 45.

Philadelphia, Pa., 10 d. Lapkričio (November), 1911 m.

Metas VII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.

J. Vėjas	Kapitalistiškas «socializmas».....	537
Goris	Ardymas trustų — kvailinimas žmonių.....	538
L. F. d' M. R.	Socializmas ir anarchizmas.....	538
B-dis	Laiškas iš tolimo krašto.....	540
Stasiulevičius	Minčių trupinėliai.....	540
APŽVALGA	541
AMERIKA	541
UŽSIENIS	542
DARBININKŲ GYVENIMAS	542
IŠ DRAUGIJŲ GYVENIMO	543
BELETRISTIKA.		
Pr. Gudas	Vieno tėvo padavijimas.....	544
SAJUNGOS REIKALAI	546

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

K. VIDIKAS, Editor. —:— A. ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World PRENUMERATA visose dalyse svietc

One year	\$2.00	Vienleis metams	.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINŲ UŽKLAUSIMO.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Telefonas, Keystone, Main 2958.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas peretato Revoliucijos gimimo momentą; sukylimą liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X18 colių, prekė su pristatimu 20c., daugiau imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarpe darbininkų klases revoliucijoniškas mintis.
- Norintieji turėt ši paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

Platinti 'Kova' - pelnas

NEABEJOJAME, kad kiekvienas draugas, prigulintis prie Lietuvių Socialistų Sąjungos, tos vienintelės lietuvių darbininkų organizacijos Amerikoje, kuri pasiskyrė sau už tikslą skleisti į skriaudžiamų darbininkų minią socializmo idėją ir nori koku nors būdu prisidėti prie to prakilnaus, idėliško ir daug pasišventimo reikalaujančio darbo.

Skleisti socializmo idėją galima įvairiais budais. Bet parankiausiai yra — platinant «K O V A». Dabar, kuomet

«K O V A» — drašiai galima sakyti — pilnai atsako savo tikslui, butina pereiga kiekvieno sąjungiečio yra platinti ją.

Tam atsirado puiki proga. Pagal nutarimą P. K-to, «KOVOS» administracija išleido tam tikras Prenumeratos Kortas. Tos kortos parduodamos kiekviena po 25 c. Bet platinimui pirkti reikia nemažiau kaip už \$1,00, o už tai gaunama penkias kortas. Tokiu būdu platintojas pelno 25 centus. Už vieną prenumeratos kortą «KOVA» siunčiama šešias savaites.

Panašiai platina savo laikraščius ir kitų tautų socialistiškos organizacijos. Tai kodėl gi ir mes negalime panašiai daryti? Toks darbas atneš daug naudos Lietuvių Socialistų Sąjungai, mums patiems ir liaudžiai. Bandykim pasidaruoti.

Draugai! Nuoširdžiai kviečia Jus «KOVOS» administracija, vardan mūsų prakilnaus ir didelio darbo, tuojau užsisakyti Prenumeratos Kortas ir progai pasitaikius, parduvinėti ir platinti «KOVA», o sykiu ir socializmo idėją.

«KOVA», 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Dr Ignotus Stankus

Bell Telephone Dickinson 3757 w.

Dei daktariškos rodos galima atsišaukti pas Dr. Ign. Stankų per telefoną ar laišku ir iš kitų šalių, taipgi Kanados.

— Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphijoje —

Jis yra pabaigęs augščiausias ir jau paskutinius daktariškus mokslus. Buvo miestav daktaru mieste Indianapolis. Mokėsi ir praktikavojo *The New York Post Gruguats Medical School and Hospital*. Visi jo paliudijimai išstatyti yra ofise, kur kiekvienas a silankęs gali juos matyti.

Dabar įrengė savo ločną ligonbutį Philadelphijoje ir tame paciamo name padirbo pui kią *medikaliską klinišką* su laboratorija, elektriškas mašinas ir apieką su geriausiomis gyduojėms. Čia visi ligoniai atranda teisingą pagelbą, išsigylo ir palieka sveiki. Štai ką liudija patys ligoniai:

„Nuo visokių spuogų ir išbėrimų, ant veido ir kaklo ir viso kūno, taipogi nuo kitu odos ir kraujo ligų, nera geresnio daktaro, kaip Dr. I Stankus. Daug daktarų atlinkiau, bet nei vienas negalėjo išgydyti.“ Taip kalba Jos. Svilpa, 1011 Carlton St. Philadelphia, Pa.

„Šiuomi viešai išr iškiu savo širdingą padėką Dr. Stankui už išgydymą nervų ligu ir sugražinimą vyriškumo, kuriu kiti daktarai atsisakė išgydyti. I visiems su slaptomis ligomis patariu kreiptis pas dr. Ig. Stankų, o nepasiga lėsito savo žygio.

A. Zmūdzien, Salem, Mass 57 Pingree St.

Dr. Ig. Stankus.

GARBUS DAKTARE: neišrandu žodžių p dėkavojimu Tamistui už išgydyma skau dėjimo šonuo e ir po širdies gėlimo strėnų ir skausmingų mėnesinių, kurių kiti visi daktarai neapsiėmė gydyti. Bet Tamistos operacija kaip ranka atėme kentėjimą nuo manęs Ela Mažinacky 1325 S. Front St., Phila

John Akuotaitis, Montreal, Que. Canada, rašo: „Meilutis gydytojai — Šešta diena, kaip gavau nuo Tamstos liekarstas ir vartoju sulyg užrašo, jau negaliu atsidėkoti Tamstai iš džiaugsmo da tik pusę liekarstu sunadojau bet jau visas sustiprėjau ir b igiu gyti. Daugiau neturiu ką rasyti: nes jau nereikalauju daktariškos pagelbos. Ta įkiri liga, kuri taip daug prikankino mane ir kurią kiti daktarai laikė už neišgydoma, dabar jau baigia gyti. Aėių Tamstoms už pigų ir greitą išgydymą.“

Išgydau pasekmingai ir ant visados nuo:

reumatizmo, skaudėjima šonų, sanarių kaulų, strėnų, kojų, pečių, nuo visokių kraujo ligu užkrečiamu lytiškų ligų, triperį, šankerį sifilį, užk etėjimą ir nedišbimą vidurių, išbėrimą, niežėjimą ir augimą ant veido ir kūno visokių spuogų, dedervinių ir slinkimą plaukų, galvos skaudėma, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas, visokias nervų ligas neuralgiją, drėbėjimą sanariu, greitą s pykimą, negalėjimą miegot ir išgastį, greitą pailsimą, sunkų kvėp. vima, peršalimo slogas ir nusilpnėjimą sveikatós, visokias moterų ligas skausmingų ir nelegulorišk mėnesinių tekėjimą ir gumbo Išgydau su opeija raptura, apendecitis, vėžį, skilvyo augančius akmenis visokius skaudulius, guzus (tumors), kepenų, inkstų ir pūslės Darau operacijas ant gyslų kaulų nervų, smėgnų, moterų ir vyrų gimdančių organų, pritrauktas kojas ir rankas atitaisau ir padarau sveikas. Taipgi daro operacijas ant nosies, akių ir goik es.

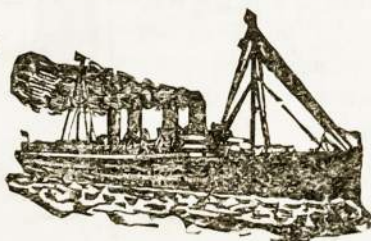
Dr Ignatius Stankus, M. D. 1220 So. Broad Street, Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4, ir nuo 6 iki 8 vakare Šventadieniais nuo 1 iki 5 po piet.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtintų Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

KOVOS Agentai:

K DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
A. L. REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS ISLEISTOS KNYGOS, KURIAS KIKVIENAS SAJUNGIETIS BUTINAI TURĖTŲ PERSKAITYT IR PLATINT.

1. Politiškas minių straikas 8c.
 2. Kūdikių vergija «laisvoje» Amerikoje 5c.
 3. Kovotojų Giesmės 15c.
 4. Pričkus Engels 15c.
 5. Moters ir politika 15c.
 6. Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai 10c.
 7. Darbininkų spauda ir jos priežastis 10c.
 8. Valstybė ir socializmas 10c.
 9. Ateities surėdymas 15c.
 10. «Trimitas» (dar spaudoje) 75c.
 11. Darbininko sveikata 10c.
 12. Socialdemokratų mokslo pamatai 20c.
 13. Prasikaltimai ir Prasikalteliai 10c.
- Netikėtai, 3-jų veiksmy komedija 10c.

APART ČIA PAMINĖTŲ KNYGŲ «KOVOS» ADMINISTRACIJOJE — KNYGŲ SANKROVOJE GALIMA GAUTI VISAS KITAS KNYGAS, KOKIOS TIK YRA IŠLESTOS LIETUVIŲ KALBOJE.

“K O V A”

1815 E. MOYAMENSING AVE., PHILADELPHIA, PA.

LAISVOJI MINTIS

Vienintėlis mokslo ir literatūros iliustruotas mėnesinis laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: *historijos, kultūros historijos, gamtos mokslų, draugišinių mokslų ir t. p., kaip lygiai originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyvenimo.* Kaina metams \$2.00, pusei metų \$1.00, į užsienį \$2.50:

Kas, prisijusdamas mums prenumeratą, prisijus iškirpęs ir šį apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems ant metų duodame knygų už \$1.00, užsirašantiems pusei metų — už 50c.

PASISKUBINKIT — DOVANAS NEILGAI TEDUOSIME.

Adresas: «LAISVOJI MINTIS» 1401 N. Main ave., SCRANTON. Pa.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS

“RANKPELNIS”

Leldžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas 2 savaiti. “RANKPELNIS” stovėdamas ant darbininkų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. “RANKPELNYJE” tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apysakos, statistikos ir t. t. In šitą skyrių rašo įžymesniejie Europos lietuvių rašėjai. “RANKPELNIO” kaina: metam \$1.00 pusei metų 50c, trims mėn. 25c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

„Rankpelnis“ Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaujamas numerio pažiftrėti įdėkite stampą už 2c.

Draugai! Platinkit, kaip kas gali, savo leidžiamą laikraštį «Kovą», kuris drąsiai ir energiskai apgina darbininkus ir darbinikiškus reikalus.

ne. Socijalistai nesirupina tais dalykais todėl, kad taip tikrai, kaip vanduo visada bėga į pakalnę, taip ir žmogaus tikėjimas, dora, pagalios ir sąžinė keičiasi sulyg žmogaus gyvenimo materijali- nių sąlygų keitimosi. Tą tvirtina netik socijalistai, bet ir anarchi- stai (žr. P.Kropotkin «Paroles d'un Révolté», E.Armand «Le Problème Humain et la Salution Libertaire», Josiah Warren «Free Civilization»).

Šeštas argumentas. Socijalistai tik žada, bet savo programo neįvykdą gyveniman. Jei jau tokia logika argumentuoti, tai gali- ma pasakyti, kad ir anarchistai taipgi daug žada, o nieko neįvyk- dę. Bet nei socijalistai, nei kitas kas negalėjo savo programus į- vykdyti, kuomet da nėra sugriauta dabartinis draugijos surėdy- mas. Priegtam galima pridurti, kad socijalistai nemažai įvykdė savo minimumo programo (reikalavimai, kurie tuojaus turi but į- vykdomi), o anarchistai nieko gero nepadarė liaudžiai, isskyrus balsias buržuazijos represijas ant darbininkų klisas už tulų bom- bų eksplodavimą.

Trečias punktas autoriaus įžanginio straipsnio N3 *Laisv. Žmon.* — tai socijalistų klaidos. Pirmą «klaidą» — tai centraliza- cijos teorija. Štai ką tas autorius sako: «Paskutiniaisiais laikais, tie- sa, centralizacija, lyg kad buvo užsinešusi pas kulturingas tautas, bet decentralizacijos vilnis tuoj pavarė atgal. Šita decentralizacija apsiereiškia kad ir tame, jog patis trustai kaišioja pajus savo darbi- ninkams». Tie pajai tai, turbūt, darbininkų prigaudinėjimui duo- damos akcijos. Matyt, mūsų autorius yra vienas iš tų, kurie ne mato draugijiniame gyvenime toliau savo nosies galo. Kitas fak- tas, buk decentralizacija įvyksta, tai šiokis: pirmiaus kelios dide- lės atskiros mašinos gamino šriubus, bet dabar jau visą tą darbą atlieka viena. Šitokis argumentas — tai savo nosies nusipjovimas, idant veidui pasipriešinti! Juk tikrai taip ir išeina. Dabar viena mašina taip komplikuota (sudėta), kad atlieka kelių mašinų dar- bą. Tas pats ir su kapitalu. Ką pirmiau keli maži kapitalai ke- liato žmonių rankose atliko, tą šiandien atlieka vienas didelis ka- pitalas vieno žmogaus rankose. Štai faktai: Suvienytų Valstijų turtas 1890 m. dalinosi šiaip:

Ypatos arba korporacijos, kurių turtas	Jų skaitlius	Jų abelnas turtas	Kiekvienam išpultų
\$50,000 ir daugiau	125,000	\$33,000,000,000	\$264,000
nuo \$5,000 iki \$50,000	1,375,000	\$23,000,000,000	\$16,000
nuo \$500 iki \$5,000	5,500,000	\$8,200,000,000	\$1,500
žemiau \$500	5,500,000	\$800,000,000	\$150

(žr. Dr. Spahr «Present Distribution of Wealth»). Be to, turime atminti, kad iš tų turtingiausiųjų, kurie valdo 33 bilijonus, J.D. Rockefeller ir P.Morgan vienudu kontroliuoja daugiau, negu kad 15 bilijonų, t.y. Rockefelleris valdo daugiau, negu \$9,000,000,000, o Morganas daugiau, kaip \$6,000,000,000 (žr. žurnalą «The World's Work» Dec. numeryje 1903 m.). Kitas pavyzdys da aiškesnis:

Metai	Suv. Valstijų abelnas šalies turtas	Millionieriai ir pusmillionieriai valdė turto ant	Proc. turto, kuris ra- doel mil—rių rankose
1854	\$10,000,000,000	\$100,000,000	1%
1890	\$65,000,000,000	\$36,250,000,000	56%

(žr. «Writings and Speeches of John Ingalls» psl. 320). Ar neaiš- ki kapitalo koncentracija? Da vienas juokingas argumentas, bu- tent: apie decentralizaciją galima spręsti iš to, kad dabar įvyksta automobiliai, orlaiviai, motorai ir tt., kuriais kiekvienas naudojasi sau atskirai. Ateityje visai išnyksią gelžkeliai, o jų vietoje busią naudojami mažesniais susinešimo įrankiais. Bet autorius člon visai pamiršta, kad tais dalykais šiandien tik turtuoliai tegali nau- dotis, o liaudis, kaip ir pirma, tiktai didesniame skaitlinje nau- dojasi vis tais pačiais gelžkeliais ir garlaiviais. Be to, automobiliai, orlaiviai ir panašūs dalykai juk da tebėra savo kudikystėje. Bet ateityje, kuomet jie išsivystys tiek, kaip šiandieniniai gelžkeliai ir

garlaiviai, tai tuomet jie važios žmones ne dešimtimis, bet šimtais ir tukstančiais.

Antra soc. «klaida» — tai vidutinių luomų išnykimas. Mini- mas autorius, matomai, budamas pats smulkiosios buržuazijos na- riu, yra prisigėręs smulkiosios buržuazijos dvasios ir todėl teisybės nemato, ir rašo, buk vidutinės luomos nenyksta. Darodymui tos savo «ant moksliskų pamatų parentos» teorijos, autorius sako, kad «...Suv. Valst., kur kapitalizmas pasiekė didžiausią augštį, viduti- nis luomas yra skaitlingiausias ir galingiausias» (pabrėžta mano. L. F. d' M.R.). Da sykį turime atkartoti, kad tas žmogus parėmi- mui savo teorijos kalba viską iš galvos, o ne pasiremiant faktais. O štai ką statistika kalba. 1900 m. Suv. Valstijose buvo:

Klasių vardai:	Kliskas skaitlius	Proc. šalies gyventojų	Turėjo šalies turto už:	Proc. šalies turto kiekvienos kila- sos rankose
Kapit.—didžturčiai	250,351	0.9%*)	\$67,000,000,000	70.5%
Buržuazija—vid. kl.	8,429,845	29.0%	\$24,000,000,000	25.3%
Proł.—darbininkai	20,073,233	70.1%	\$4,000,000,000	4.2%

(žr. John Spargo «Socialism» 145 psl. ir «Abstract of Twelfth Cen- sus of United States»). Taigi vidutinė klisa pagal skaitlių yra mažesnė už darbininkų klisą ir pagal abelną jos turtą užima ji taipgi antrą vietą po didžturčiais.

Trečioji «klaida» — tai socijalistų manymas apie tautystės kenksmingumą. Autorius sako, «...Kad tautystė žmonių susipra- timą stabdytų, tai mes nežinome nei vieno atsitikimo»... Tikime, kad autorius nežino tokio atsitikimo; juk jis, kaip matėme iš augščiau pristetų jo «faktų», nežino draugijinio gyvenimo, ir pa- galios netėmija į jį; todėl ir nemato, kad rusų tikrieji tautininkai —juodašimčiai atlieka bjauriausius darbus, išskersdami tukstančius nekaltų žydų; taipgi nemato, kad tikrieji anglų tautininkai Indi- joje badu numarina šimtais tukstančių vietinių žmonių.

Be to, socijalistai ne visų tautų tautystę pasmerkia. Tų tau- telių judėjimą, kurios yra pavergtos galingesnių tautų ir stengiasi išsiliuosuoti, socijalistai tiesiog sveikina ir paremia. Bet jie visa- da pasmerkia kiekvienos tautos paslkėsinimą aprubežiuoti silpnes- nes tautas arba buržuazijos skelbimą, kad savo tautą tik remti, o apie kitų silpnesnių tautų vargingą padėjimą nieko nesirupinti.

Kas link tautystės kenksmingumo darbininkiškam judėjimui, tai jis kenksmingas iš to atžvilgio, kad visi šios gadynės palaikyto- jai sako, kad žmonija kovoje už buvį skirstosi pagal tautas, ir var- dan savo tautos rėmimo nori, kad kiekvienos tautos turtinguosius remtų jų tautos neturtingoji klisa; esą, tos pačios tautos turčių ir neturčių reikalai esanti «vienodi». Socijalistai sako, kad žmonija savo kovoje už buvį skirstosi pagal klisas, ir todėl darbininkų klisa savo kovoje už savo buvio pagerinimą turi remti darbinin- kus, nežiurint, kokios tautos jie nebutų. Bet, kad socijalistai no- ri išnaikinti kokios—nors tautos kalbą arba sveikus papročius, tai tas užmetimas yra visai be pamato. Socijalistai juk patis skelbia socijalizmo mokslą tokioje kalboje, kokioje darbininkai gali sup- rasti.

Iš viso to mes turime prieiti prie išvedimo, kad minėtas *Laisv. Žm.* straipsnio autorius, turbūt, jos redaktorius, netik nepažįsta socijalizmo ir abelnai draugijinių mokslų, bet ir paties anarchizmo. Jeigu tas autorius yra redaktorium *Laisv. Žm.*, kuri nori but anarchi- stišku laikraščiu, tai galla, kad žmonės, kurie užlaiko tą laik- raštį aiškinimui anarchizmo mokslo, — duodasi save už nosies va- džioti ir turi skaityti įžengiamuosius straipsnius, kurie kvėpia ne tiek anarchizmu, kiek smulkiosios buržuazijos reakcionizmu.

L.F. d' M.-R.

*) Aple vieną procentą.

OS ISLEISTOS
SAJUNGIETIS
IR PLATINT.

.....8c.
je.....5c.
.....15c.
.....15c.
.....15c.
atai.....10c.
stis.....10c.
.....10c.
.....15c.
.....75c.
.....10c.
.....20c.
.....10c.
.....10c.

«KOVOS» AD-
KROVOJE GA-
GAS, KOKIOS
KALBOJE.

LADELPHIA, PA.

TIS

is mėnesinis laikraštis,
nius iš įvairių mokslo
okslų, draugijinių mok-
apysakas iš mūsų gyve-
00, į užsienį \$2.50:
prisiųsti išskirpės ir ši
sirašantiems ant metų
sei metų — už 50c.

I TEDUOSIME.

n ave., SCRANTON. Pa.

IKPELNIS"

s 2 savaiti. «RANK-
dų sargybos, rupinasi
įvairiuose kraštuose.
skil straipsniai, apy-
rymesnėje Europos
tam \$1.00 pusei me-
slųstl šiuo adresu:

Bank, Bellshill
SCOTLAND

ampą už 2c.

as gali, savo leidžiamą
kuris drąsiai ir ener-
reikalus.

LAIŠKAI IŠ TOLIMO KRAŠTO.

KUOMET Rusijoje audros metuose darbininkų klausimas persikėlė iš miesto kaiman ir vienur tai kitur, didesniuose dvaruose, ištiko straikai, tuomet silpnas aidas — it tolimos girios — palletė ir Lietuvą. Lauko darbininkas, neturėdamas jokio pamatinio apsišvietimo, negalėjo įsivaizdinti, kas čia dedas, vienok širdis plakė, jog užstojo anie geresnieji laikai, apie ką tiksliai nuo senųjų pasakose girdėjo ir, it per rucus, pradėjo įsiai atjausti savo betelsį padėjimą; jis išvydo, kad viską jo rankos pagamina, o, deja, kaip jam mažai visko tenka. Nualintą jo sielą pagavo koki tai troškimai, krutinėję gludėjo norai kovoti, bet kaip, su kuom, iš kurio galo pradėti? Tas viskas da jam galutinai nepaiškėjo. Ir, it ežero bangelė, vėjaliu judinama, plaukia viena po kitai atsimušdama krantan, taip tas darbininkų klausimas vis plaukė ir plaukė iš dulkėtų fabriku sodžiun-kaiman, tyruosna laukuosna pasivaikščioti, skalaudamas kietą širdį darbo žmogaus. Sujudo, sukruoto... visi nerimavo!...

Jautresnėji dalis mokslaeivijos bei inteligentijos atjautė tą neiškę išivaizdinimą to naujo gyvenimo apsiereiškimo ir šoko pagelbon tam kaimo vargšui, įteikdama luposna žodžius: «Kovok, tu viską pagaminai ir viską turi valdyti».

Ir augštai iškilo raudona vėliava su parašu: «Visų šalių darbininkai, vienykitės!»

Ir pasklido tas gandas po Lietuvą plačią. Ir plaukė įsiai, aplankydamas lušnas-lušneles, bakužes samanotas, ramindamas jos gyventoją, žadindamas kovon. Bet neilgam... Pustelėjo šiaurys vėjas, iškilo audra ir siantė tas žiaurus šiaurys vėjas, paglemždamas su savim geresnius darbo žmonių draugus, nešdamas juosius į tolimus šaltus Sibiro laukus. Nušlavė ta audra Miekevičių (Kapsuką), Bielinį, Aleksą ir da daugelį draugų...

Nustebo visi, nusigando... Kas? Kaip? Už ką? Nejaugi pergalejo? Jų tik saujalė, o mūs tiek daug, tiek daug? Ir suspaudė širdį skausmai, įnai apsiliejo kruvinomis ašaromis... užsivylė... Kiekvieno ausyse girdėjosi liudnas retėžių skambėsis ir vaidintuvė audė murknius, be galo murknius vaizdus... Ir kas tiksliai galėjo išvengti tos audros, visi nešinos svetur į laisvės šalis. Ir vėla taisi vargšas liko vienas-vienušis, be draugų-patarėjų. Ir tieji pirmbuvusleji jo draugai nespėjo jam išaiškinti kovos prasmės, nuodugnai viską išrodyti, ir vėla jam liko viskas neaišku. Širdis, jau kartą užsivylusi, sukietėjo, surembėjo. Ir, tai audrai siaučiant, atkuto įvalrus šiksnosparniai, nakties draugai, ir metė į anuosius drąsuolius prakeikimo žodžius, nušaukdami juos apgavikais. Nors darbo žmogus neišdriso juos viešai taip vadinti, bet visgi keistas pasiliko sanprotavimas. Berods, ne visi taip sanprotavo ir sanprotauja, bet jie tyli, neišdrista viešai savo nuomonę išreikšti, kad anųjų likimas nenuplaktų. Jie tyli ir liudi...

II.

Ir vis da toms reakcijos bangoms nirstant, vis da nenutilstant tai audrai, nešančiai su savim kruvinas aukas, — sujudo žemvaldys — stambesnysis Lietuvos ukinkas, kuris iki šiam laikui apsnudęs vaikštinėjo, tinginiaudamas ir niukdamas aut savo berno, kad anasai mažai dirba ir užtatai jis (ukinkas) taip turis vargti... vilkti tą sunkų jungą. Ir jo surembėję smegenis pradėjo krutėti-veikti... Apėmė baimė... Čia, iš vienos pusės, spaudžia darbininkas, iš kitos, engia valdžia... Ir pamatė jis, kad tals ke liais, kokiais jis ikišiol eina, toliau nebegali eiti, kad tas ukinkavimo budas yra netikęs, neatsakantis šios galdynės reikalavimams, reikia jį pakeisti kitu. Ir čia jo sunus inteligentas-mokslaeivis davė savo tėvui patarimą, kaip gudriau išnaudoti darbininką ir didesnę naudą iš žemės išimti. Ir, kaip po lietaus grybai, pradėjo dygti įvairūs ukio rateliai, draugovės, bendrovės, skoli-

namai-taupomosios kasos, vartotojų drangijos ir tt., vienu žodžiu, kerojo ir plėtojos ta srovė, kuri apima pramoniją ir ukinkystę, o apšvietos srytis, nurodanti piliečio teises ir žmogaus vietą šiame pasaulyje, buvo užmištama arba visa radosi kunigų-demagogų rankose! Ir didesnėji dalis pirmieviškosios inteligentijos bei mokslaeivijos, apsimesdami karšta tėvynės meile, darbuojasi kaip tik gali. Ir žydi-klesti Lietuva-tėvynė, didžiais žingsniais žengdama pirmyn, su laiku įnai blizgėsianti prieš kitas tautas savo išminingu ukinkavimu bei pramonija! Po jos padange gaudžia tautiškosios dainos, liuksminasi... tiksliai liudi mažžemis, su pavydu žiurėdamas į anąjį savo kaimyną, galintį įsitaisyti mašinas; iš visų pajiegu išikabinę laikosi už savo menko žemės sklypelio ir kartais toj nelygioj kovoje turi ištartį liudną «sudiev» savo gimtinai žemelei, savo tėvynėi, ir keliauti į fabriką laimužės jieškoti ar už jurių-marelių plaukti į tuos išsvajotus kraštus, kame tiek daug aukso, kad užsidirbus, pargrįžus, galėtų gyventi, kaip jojo kaimynas, — arba su didžiu širdies skausmu stoja pas savo kaimyną už berną... Sunkus likimas! Ir neišvengiamas!

O brangi Lietuva-tėvynė, kaip tu laiminga, kad turi vergus, kurie per kiauras dienas ir naktis be atvangos, be poilsio krauna tau turtus ir pina tau garbės vainiką. Atsimink, kad to vainiko gėlių žemė trėšiama žmogaus kunu ir aplaistoma kruvinu prakaitu! Tu dabar anąjį vergą ramini, buk, kaip tau bus gerai, ir jam bus gerai; jis tyli, jis neturi laiko apmąstyti apie tavo tuos gudrius, apgavingus suvyliojimus. Jis tyli ir vargsta, ilgisi jo siela! Ko? — įsiai da nežino. Bet su laiku susipras, paaškęs jam viskas...

III.

Tartum už kalnų-kalnėlių, už jurių-marelių, tartum ore kybo, tai vienur, tai kitur susitelkusios kuopelės, kurios užjaučia to Lietuvos vergo padėjimui, tik jos tarp savęs darbuojasi ir viešai nepasirodo, kad jų diegelius nenuglemžtų šiaurys vėjas, neišrautų iš šaknų...

Jos laukia, kuomet ten, toj žemumoj, pradės želti želmenis, kuomet ten iš jų žiedelių išdygs vaisiai, giliai įleisdami savo šaknis, tuomet ir jos pasirodys!...

Širdį it replėmis gniaužia, matant tai ir gerai viską suprantant, bet gyvenimas žiaurus, jo įstatai rustūs! Jie nemėgsta didelį žingsnių, narsių išsišokimų!...

J. B-dis.

Minčių trupineliai.

Jeį šiandieninė sistema neauklėtų elgetas, tai tos sistemos ramsčiai neturėtų kam išmaldas mėtyti, ir svietas nepažintų, kas tai yra «mielaširdystė».

Jeį lietuvys privalo mylėti savo tėvynę, tai katrą: ar tą, ką Azijoje, ar tą, ką Europoje?

Kad darbininkai suprastų, jog jų visų reikalai vienodi, tad išvien ir dirbtų tiems reikalams

Kiekviens kvailys mano, kad visas svietas kvailas.

Kas nedirba, tam darbas nesunkus.

Kas nori sviete garbę įgyti, tas turi išmukti gerai meluoti.

Susipratęs ir apšvietas žmogus kiekvienai skriaudai priešinasi; tik tamsuolis, gavęs į vieną žandą, antrą atkreipia.

Turčiui Kristus dangun kelią parodė per adatos ausį, o biedniokui per turčių pagamintą jungą.

J. Stasiulevičius.

vienu žodžiu,
r ukininkystę,
is vietą šiame
igū—demagogų
tijos bei mok-
ojasi kaip tik
iais žengdama
s savo išmin-
gaudžia tau-
is, su pavydu
ašinas; iš visų
pelio ir kartais
gimtina žeme-
oti ar už jurių
k daug aukso,
kaimynas, —
na už berną...

ad turi vergus,
poilsio krauna
kad to vainiko
ruvinu prakai-
s gerai, ir jam
tavo tuos gū-
ilgisi jo siela!
aiškės jam vis-

partum ore ky-
rios užjaučia to
uojasi ir viešai
ėjas, neišrautų

s želti želmenis,
idami savo šak-

i viską supran-
nemėgsta dide-

J. B.—dis.

as, tai tos sys-
s, ir sviatas ne-

ę, tai katrą: ar

eikalai vienodi,

us kvailas.

mokti gerai me-

ienai skriaudai

antrą atkreipia.

per adatos ausį,

Stasiulevičius.

APŽVALGA.

«Žvaigždėje» Julė Pranaičiūtė, kun. ex-gaspadinė, pradėdama aprašinėti savo didžius įspudžius iš vakacijų, kurių laike išvažinėjus netik Europą, bet ir Aziją, — sako: «Viskas šiame pasaulyje turi pabaigą, atėjo galas ir mano vakacijoms». Supraskite, kokis tai svarbus atsitikimas, jeigu kun. ex-gaspadinė užbaigė savo vakacijas... Kiek laukus, pasigiria turinti «Žvaigždės» skaitytojams begales įspudžių. Skaitai tuos įspudžius ir matai, kad Pranaičiūtei į smegeninę giliai įsispaudė šitokie įspudžiai: «Traukinys spjaudė tirstus, tamsius dumus», debesiai ir lietus «neįstengė sudrumsti mano vidurinę giedrą», ji «pasineria įvairių svajonių bangose», garlaidį «Olympic» «ir didelės bangos nesugeba įsupti» ir t. p. Ir tokių įspudžių prisirinkus, ji sako: «Pasiryžau, sugrįžus Amerikon, dar uoliau dirbuotis palengvinimui vargo savo brolių išeivių». Visgi reikia pripažinti, kad Pranaičiūtė pasirinko nelabai sunkias įmones kėlimui brolių išeivių.

Tautininkų demokratų organas «Lietuvos Žinios» bent sykį, nors ir tai pusiau lupų, ištaria, kad veltui visi kun. Alšausko šunadvokačiai, ypatoje klerikališkų ir «patrijotiškų» laikraščių, stengiasi baltai nuteplioti juodą «tėvo Konstantino» vardą. Sako:

«Kadangi anas (Kutros) liudijimas padarytas po prisiega ir su notaro paliudijimu ir antspauda, tai įsiai savo garbę gali atitaisyti teismu ar kitokiu keliu. Jeigu to nebus, tai visuomenei gali išrodyti, kad kun. Alšauskas Kutros prirodymų sutrupinti negali»...

«Rygos Naujienos» praneša, kad katalikai Vilniuje užmušė Pranciškų Veberį, 40 m. žmogelį, už tai, kad jis parduvinėjo marijavitiškus laikraščius ir knygeles. Nabašnikui buvo subadyta galva, sulaužyta krutinė ir sutrauktos žarnos. Katalikai tankiai ant nabašniko užpuldinėdavo.

Z. Aleksą Marijampolės teismas nuteisė ketveriems metams katorgos. Jis buvo kaltinamas už platinimą socialistiškų raštų ir leidimą laikraščio «Darbininkų Žodis».

Ir ponas Al S. Reikas aplankė «Vienybę Lietuvninkų» su savo melų maišu. Jis išranda, buk dabartinis «Kovos» redaktorius prikalbėjęs Joną Zabarauką neteisingai liudyti prieš kun. Alšauską. Po teisybei gi, tai da Zabaraukas dabartinio «Kovos» redaktoriaus nei nepažino, kuomet Zabaraukas jau buvo surašęs faktus apie kun. Alšauską, kuriuos ir ketino pasiųsti «Kovai». Geriausiame atvejuje Reiko užmetinėjamai tereškia tiktai tiek, kaip ir kun. Kaupo: Reikas skelbiasi eisiąs į kunigus. Tiesa, gana atsakančiu atrodo tas jo pasiskelbimas, žinant Reiko labai žemą išsilavinimą ir protišką stovį, o ypatingai, žinant jo patamsinę karjerą New Yorke ir Philadelphijoje.

Valys—Virsnis «Lietuvoje» pranašauja, kad Sąjungoje busianti revoliucija ir sumišimai. Tas pranašavimas tereškia tiktai tiek, kad Valys tapo kandidatu į ex-socijalistus ir todėl jo galvoje siaučia sumišimai ir revoliucijos.

Extra-«patrijotiškoji» 36 SLA. kuopa, Chicago, Ill., «Tėvynėje» paduoda savo įnešimą — negarsinti «Tėvynėje» išbrauktus ir suspenduotus narius. Kaip žinoma, tos kuopos «patrijotai» daugiausia ir pasidarbovo, kad būtų priimta dabartinė «ybių» SLA. konstitucija. Matydami pragaištingas tos konstitucijos pasekmes, «patrijoteliai» nori jas užslėpti nuo visuomenės, ir «Tėvynės» redaktoriumi įsako rašyti, kur kuopos gerai gyvuoja ir kokios jos darbščios. Tai logika, tai logika.

Reikia papeikti ir drg. Perkuną už tai, kad jis boikotavo «Vienybę Lietuvninkų» savo prakalboje Philadelphijoje, draudamas skaityti ją. Tai senas ir netikęs kunigiškasis įrankis ir varžymas laisvės.

AMERIKA.

Permenkas laivynas.

New York. Vandenyse apie miestą buvo Suvienytų Valstijų kariško laivyno paroda. Prezidentas Taftas savo prakalboje, peržiūrėjęs laivyną, pasakė, kad ta paroda padidinanti piliečių «patrijotizmą». Gailėjosi, vienok, kad Suvienytos Valstijos ant niekų leidžia pinigų, skiriamus laivynui, jeigu negali daug tvirtesnį laivyną įsitaisyti.

Ištikrųjų gi Suv. Valst. kariškasis laivynas yra vienas iš tvirtiausių pasaulyje ir praryja šimtus milijonų dolerių kasmet. Taigi jau, rodos, ir taip beprotiškai daug išmetama ant žmogžudystės įrankio — kariško laivyno.

Svarbus Bergerio įnešimas.

Milwaukee, Wis. Kongresmanas Viktoras L. Bergeris sekančiai kongreso sesijai paduos įnešimą, kad tuos trustus, kurie kontroliuoja daugiau kaip 60 procentų kokios pramonijos, valdžia paimtų į savo rankas, taip kad galima būtų juos vesti visų piliečių naudai.

Už žydų teises.

Boston. Senatorius Lodge prizadėjo žydams pasidarbuoti, kad Suvienytos Valstijos atmestų 1832 m. sutartį su Rusija, pagal kurią sutartį, tarp kit-ko buvo užtikrinta visiems Amerikos piliečiams lygios teisės Rusijoje.

Mat, Rusija nepripažįsta Suv. Valst. pasportų, išduotų šios šalies piliečiame, išpažįstantiems žydišką tikėjimą. Hearsto laikraščiai reikalauja, kad nebūtų daleidžiama įėjimas į šią šalį Rusijos didžponiams pravoslavų tikėjimo, jeigu Rusija neįsileidžia Amerikos žydų.

U Ž R U B E Ž I S .

CHINIJOS REVOLIUCIJA. Chinijos karalius, 12 metų vaikas, išduoda atsišaukimus į Chinijos liaudį, persiprašinėdamas, kad netikusi valdžia sukėlė revoliuciją. Sako, liaudies reikalavimai teisingi; aš nežinojau, kad augštieji valdininkai taip spaudžia žmones.

Tuose atsišaukimuose jis apkaltina už vagystes ir niekšystes net savo artimiausius gimines. Jisai tuojaus duoda šaliai konstituciją ir parlamentą, kurlame apie visus svarbius dalykus spęs liaudies atstovai. Panaikina pensijas, kurias gaudavo beveik kiekvienas Mandžu giminės asmuo. Pripažįsta, kad Chiniją turi valdyti patis chiniečiai, o ne tik Mandžu žmonės. Atleidžia bausmę visiems politiškais prasikaltėliams. Sutinka neprileisti į ministeriją nei vieną karališkos giminės ypatą.

Šitais prižadėjimais ir reformomis baisiai yra neužganėdinti Mandžu kunigaikščiai, urėdninkai ir Mandžu kareiviai. Iš kitos gi pusės, revoliucionieriai nelabai nori tikėti, kad valdžia išpildys savo prižadus. Dauguma revoliucionierių išsireiškia, kad jau per vėlai valdžia pradėjo taikytis ir kad revoliucionieriai privalo nepriimti jokių valdžios mylistų, o tiesiog be jokio taikymosi kovoti, idant įvykdžius respubliką.

Valdžia paskyrė ministerių pirmininku Yuan-Shi-Kai, sulyg revoliucionierių reikalavimu. Jinai jam pavedė vesti tarybas su revoliucionierių vadu Li-Yuen-Heng. Revoliucionieriai labai yra pasipiktinę iš skerdynių, kokias Mandžu kareiviai surengė chiniečiams po tam, kaip tie kareiviai atėmė Hankow'ą nuo revoliucionierių. Kareiviams buvo daleista daryti mieste savo valdžią, ir jie išmušė šimtus nekaltų žmonių, neskirdami nei lyties, nei amžiaus. O kada revoliucionieriai vėla pergalėjo vald. kareivius ir vijo juos lauk iš Hankow'o, tai pastariejie padegė miestą.

Apskaitoma, kad Hankow'o susirėmime krito 1,000 revoliucionierių ir 300 kareivių.

Chinų karaliukas apgarsino naują konstituciją. Joje karaliukas tarp ko kito reikalauja, kad jo giminė amžinai pasilikytų ant Chinijos sosto; kad laivynas ir armija būtų pavesta karaliaus kontrolei; sutinka, vienok, kad naminiuose valstijos reikaluose parlamentas duotų jam padavadijimus kas link pavartojimo laivyno ir armijos. Apie apreiškimą karės kitoms valstijoms ir apie sutartis su kitomis valstijomis spęs parlamentas. Tačiau, jeigu tuo tarpu nebutų parlamento posėdžių, tai karalius pats vienas gali daryti užrubežines sutartis ir apšaukti kares, ką vėliau susirinkęs parlamentas galės užgirti.

Yuan-Shi-Kai atsisakinėja nuo ministerių pirmininko vietos. Mato, kad revoliucija smarkiai platinasi, o dauguma revoliucionierių reikalauja, kad karaliukas atsisakytų nuo sosto ir kad Chinija taptų respublika.

Revoliucionieriai paėmė miestą Shanghai. Visa vald. kariuomenė ties tuo miestu ir jame perėjo į revoliucionierių pusę. Miestai: Kiating-fu, Sian-fu, Hangchow, Kashing ir Nigpo pasidavė revoliucionieriams. Išmušta tukstančiai Mandžu genties žmonių.

Nuo pradžios revoliucijos iki šiol Hankow'e žuvo 50,000 žmonių nuo kulų, kardo ir užnies.

TRIPOLIS. Italai, kurie išspradžios kasdien sušaudydavo dešėtkus arabų, nužiurėtą, kaipo italų valdžios priešų, dabar šimtais šauda arabus, nežiurint, ar kas būtų kaltas, ar ne, ar vyras, ar vaikas, ar moteris. Aprokuojama, kad tokiu būdu išžudyta ke-liatas tukstančių arabų. Nes italai išnaikinę visus arabus mieste Tripolyje ir plačiose miesto apygardose ir net tolimose tyrų sėdy-

bose (oaziuose).

Turkų kariuomenė ir arabai 1 lapkričio apsupo miestą Tripolį ir atėmė 5 fortus nuo italų, kurie, pabėgdami, paliko daug ginklų turkams. Turkai yra pasirižę kovoti iki paskutinei.

Tarp italų kareivių siaučia cholera. Necenzuruotos žinios sako, kad turkai ir arabai išmušė nemažiau kaip 1000 italų Tripolyje ir apygardose. Italų valdiškos žinios yra pilnos didžiausių melagysčių apie italų pasisėkimus.

Italų kariuomenė Tripolyje yra susidemoralizavus — nenori kariuoti, apsireiškia murmėjimai ir noras grįžti namo. Italams lešuojanti ši karė \$100,000,000.

Turkija kreipėsi į Suvienytas Valstijas, maldaudama, kad nedaleistų italams daryti tokių baisių skerdynių Tripolyj, kur pilniausiai viešpatauja italų kareivių saualia; kur šimtais esti žudomi nieku nekalti žmonės.

ITALIJA. Socialistai ir labiau susipratę darbininkai — kurių Italijoje yra nemažai — valdžiai daro didelius nemalonumus. Diena iš dienos stiprėja prieš-monarchistiškas ir prieš-kariškas judėjimas. Kareiviai labai nenori vyksti į karę nei klausyti savo perdėtinių. Kareivis Masetti, kurio pulkas buvo siunčiamas Tripolin, ėmė šaudyti į oficerų būrį, ir peršovė pulkininką Stroppą. Pasklido necenzuruota žinia, kad turkai užmušę 5,000 italų kareivių Tripollo susirėmime. Ta žinia didžiai sujudino liaudį prieš valdžią. Valdžia aštriai cenzuruoja žinias, pranešančias apie italų nepasisėkimus. Ta aplinkybė priverčia liaudį manyti, kad italams labai nesisekų Tripolyje.

Ministerių pirmininkas Giolitti parlamento susirinkimą atidėjo ant neapriboto laiko, sprendžiama, iki neužsibaigs Tripolio karė. Mat, valdžia bijo, kad socialistai ir Darbo partijos atstovai nesumanytų suturėti karę.

MOROKKO. Francija užvėrė su Vokietija tarybas, sulyg kurių Francijai pripažįstama viršinkystė Morokkoje, o Vokietijai duodama už tai dalis francužiško Kongo su 1,000,000 negrų gyventojų ir užrubežine metine prekyba apie \$3,000,000.

MEXICO. Zapatistų revoliucionierių rankose randasi beveik tris ištisos valstijos: Morelos, Puebla ir Mexico. Tuli Mexico laikraščiai mano, kad patsai Madero remia Zapatos revoliucionierius; esą, Madero nori sukelti didelius maištus prie laikinio prezidento de la Barros; o kada Madero paims valdžią į savo rankas ir nutildys maištus, tai turės garbę už įvedimą tvarkos.

Jeigu ištikro Madero kurstė maištus prieš liglaikinio prezidento valdymą, tai Maderai tas pusėtinai pasisekė, nes jau tris de la Barros ministeriai atsisakė nuo savo vietų, negalėdami užgesinti revoliuciją.

Zapata tuomi daugiausia pritraukia revoliucionierius, kad prižada didelius žemės plotus atimti iš ponų ir padalinti juos liaudžiai uždyką.

D A R B I N I N K U G Y V E N I M A S .

DENVER, Colo. Straikuoja daug nesusiorganizavusių mainerių. Jų agitatoriai taipgi nepriguli prie unijų.

RYMAS. Geležinkelų darbininkai apgarsino visuotinę straiką, protestuodami prieš karę. Kada 30 ypatų nuėjo ant geležkelio stoties ir nenorėjo duoti traukiniui išeiti, policija davė kelis šuivius į demonstrantus ir užmušė penkis dar-

psupo miestą Tripolį, paliko daug ginklų skutinei.

encenzuruotos žinios apie 1000 italų Tripolyje pilnos didžiausių me-

ralizavus — nenori kęsti namo. Italams le-

s, maldaudama, kad ynių Tripolyje, kur pil. kur šimtais esti žudo-

atę darbininkai — ka- didelius nemalonumus. Škas ir prieš-kariškas karę nel klausyti savo s buvo siunčiamas Tri- rė pulkininką Stroppa- nušę 5,000 italų kare- sujudino liandį prieš pranešančias apie ita- liaudį manyti, kad ita- ento susirinkimą atidė- ienžsibaigs Tripolio ka- Darbo partijos atstovai

okietija tarybas, sulg Morokoke, o Vokietin- go su 1,000,000 negru ie \$3,000,000.

rankose randasi beveik xico. Tuli Mexico lai- patos revoliucionjonierius; prie laikinio prezidento j savo rankas ir nutil- rtkos.

rieš ligalaikinio presiden- sekė, nes jau tris de la , negalėdami užgusinti

revoliucionjonierius, kad q ir padalinti juos lian.

ENIMAS.

g nesuorganizavusių guli prie unijų.

ikai apgarsino visuoti- Kada 30 ypatų nuėjo traukiniui išėiti, poli- ir užmušė penkis dar-

binkų vadovus, tame tarpe ir dvi moteris, viena kuriųdviejų, ponia Schiavi, buvo socialistė. Jos dukte su ašaromis puolė prie savo negyvos motinos, bet ir ją prisvaigino kareiviai, žvėriškai sumušdami šaudyklėmis.

ANGLIJA. Geležinkelių darbininkai vėl rengiasi strai- kuoti, kadangi darbdaviai neprisilaiko išlygų, sulgy kurių pastarasis geležinkelių straiškas buvo užbaigtas. Nes darbdaviai nepripažįsta unijų, buvusius straiškerius nepriima darban ir nemoka sulygotos mokesčties. Geležinkeliėčiai ketina po- draug ir mainerius pakviesti prie straiško.

Bristolj sustraiškavo 8000 mainerių iš priežasties to, kad tapo numušta alga. Tas numušimas — tai sulau- žymas 1907 m. straiško sutarties.

BUTTE, Mont. Socialistas miesto majoras L.J. Dun- can areštuoja visus straišklauzius, kuriuos atsigabena Harri- mano geležink. komp.

WINNIPEG, Canada. Užsibaigė didelis mainerių straiškas vakarinėj Canadoj. Darbininkai laimėjo. Darb- daviai pripažino darbininkams teisę prigulėti prie Suvienujų Kalnakasių Amerikoj ir pildyti šios organizacijos išlygas Darbininkams tapo pakelta alga ant 10 procentų. Tas strai- škas tęsėsi 7 mėnesius ir lešavo kompanijoms milijonus doler- rių, o darbininkams daug vargo.

IŠ DRAUGIJU GYVENIMO.

ANGLIJOS SOCIALIZISTAI VIENIJASI.

Manchesteryje atsibuvo konferencija Anglijos socialis- tiškųjų organizacijų. Joje dalyvavo 218 delegatų. Jų ap- svarstymui ir uztvirtinimui buvo paduota šitokia rezoliucija:

«Ši socialistiškųjų organizacijų konferencija tiki, kad skirtumas nuomonių ir skirtinga taktika įvairiose šakose anglų socialistiško judėjimo įvyko, pasidėkavojant tam tik- roms aplinkybėms, išsukusioms tuos skirtumus pradžioje so- cialistiškojo judėjimo šioje šalyje. Ir ši konferencija yra persitikrusi, kad jau atėjo laikas suformuoti, suvienyti so- cialistų partiją, o delegatai meldžia, kad jų atstovaujamos organizacijos susivienytų ir priimtų šią bendrą sutartį:

«Socialistų partija yra politiškas išreiškimas darbininkų kliašos judėjimo. Socialistų partija veikia arčiausioje sutar- tyje su pramonijinėmis organizacijomis (unijomis), idant so- cializuoti, bei pavesti visuomeniškai-bendram valdymui išdir- bystės ir išvaziojimo įrankius — kitais žodžiais sakant, idant kapitalistišką draugijos surėdymą perversti į socialistišką su- rėdymą.

«Socialistų partija savo įteškinuose, siekiuose, idealuo- se ir vartojamose įmonėse, nors ir reikalauja, kad tuojaus būtų vykdomos gyveniman arčiausios draugijinės reformos, kurių reikalauja darbininkų kliaša, — tačiaus savaimi ji yra

ne reformistiška, bet revoliucionjiška partija, kuri pripa- žįsta, kad draugijinė laisvė ir lygybė gali būti išlaimėta tikta- per vedimą kliašinės kovos iki galui, kol nebus-ant visados panaikinti visi kliašiniai skirtumai.

«Todėl šios konferencijos delegatai išrenka komisiją iš dešimties ypatų, surengimui bendros konstitucijos, kurią visos čia atstovaujamos soc. organizacijos turėtų priimti, kaip pa- matą vienai Suvienujų Anglijos Socialistų Partijai».

Bet žodžiai: «nors ir reikalauja, kad tuojaus būtų vykdomos gyveniman arčiausios draugijinės reformos, kurių reikalauja darbininkų kliaša», konferencijoje tapo atmeti 85 balsais prieš 77. Tuomi aiškiai buvo išreikštas nepasiganė- dinimas reformistais socialistais, nors tasai atmetimas bu- vo tai peržengimas socialistų taktikos, kurią priėmė tarp- tautiniai socialistų kongresai. Vienok yra manytina, kad neužilgo, atšalus nesuvaldomam aštrumui linkui reformistų ir apsimislijus, tie žodžiai bus atgal priimti.

Konferencijoje buvo 86 social-demokratų delegatai, 41 delegatas nuo Neprigulmingos Darbo partijos kuopų, 11 nuo Britanijos Socialistų partijos kuopų, 32 nuo Clarion klubų ir bendrijų ir 48 nuo kitų visokių socialistiškų draugo- vių. Iš delegatų patirta, kad jų reprezentuojamos (atstovau- jamos) draugijos turi 35,000 narių.

Neprigulminga Darbo partija ir Clarion klubai su Clarion bendrijomis konferencijoj neturėjo savo oficiališkų at- stovų. Neprigulminga Darbo partija mano susivienyti su Dar- bo partija, rokuodama, kad tokiu budu daugiau nuveiksian- ti socializmui. Ir todėl ji da atsisako pristoti prie Suvienu- jų Anglijos Socialistų partijos. Clarion klubai ir bendrijos, girdint, kad ketina būti konferencija socialistiškųjų organiza- cijų, pasiskubino sutverti savo socialistų partiją vardu Bri- tanijos Socialistų partija, prie kurios ir susikvietė apie 6,000 narių. Žinoma, negalima už tai labai nupeikti Clarion; mat, visgi prisidėjo prie sušaukimo diktoko socialistų skaitliaus į vieną burį. Taip vadinama, Fabian draugija, susidedanti iš profesorių ir studentų, atsisakė dalyvauti konferencijoje.

AMERIKOS SOCIALIZISTŲ PARTIJA.

Turi apie 100,000 narių, kurie į metus sumoka 300,- 000, mokėdami po 25 c. mėnesinės. Iš socialistiškos spau- dos išėina daugiau, kaip 200 laikraščių. Tarp jų yra 12 dienraščių: 4 anglų kalboj, 3 vokiečių, 2 finų, 1 lenkų, 1 čekų ir 1 žydų kalboj. Pastarasis turi 125,000 skaitytojų.

Partija išleidžia į metus lapelių už \$600,000; angliški soc. dienraščiai prekioja \$250,000; žydiškas dienraštis — \$400,- 000; kitose kalbose dienraščiai prekioja \$200,000; «Appeal to Reason» ir «Coming Nation» — \$250,000; «Social Demo- cratic Herald» — \$125,000; Kerr knygų kompanija išleidžia soc. knygų už \$120,000; Rip Saw komp. — už \$75,000; liku- sioji soc. spauda turi lešų apie \$100,000 į metus. Viso \$2,- 470,000. Taigi nuo kiekvieno Soc. partijos nario pasidaro po daugiau kaip \$.0 iškaščių.

Tai yra tikta žemas apskaitliavimas, tikras apskaitliavi- mas, turbūt, parodytų, jog išlaidos vedimui socialistiškos pro- gandos siekia \$3,000,000.

LOS ANGELES, Cal. Socialistų kandidatas į miesto majorus, Job Harriman gavo 20,000 balsų per nominacijas, o Alexander, republikonų kandidatas į tą urėdą, tegavo tik 16.790. Sufragistės stovi už Alexander. Jų yra 1000 ir kiekviena prisizadėjo prikalbinti po 10 moterų, kad balsuotų už Alexander. Tikėtina, kad Harriman bus išrinktas.

BRIDGEPORT, Conn. Tikimasi, kad miestiniuose rinkimuose socialistai išlaimės. Paskutiniuose rinkimuose į gubernatorių socialistų kandidatas gavo 2,500 balsų, nors prieš-paskutiniuose rinkimuose tebuvo tik 630 balsų už socialistus.

TURKIJA. 4,000 turkų socialistų turėjo savo susirinkimą mieste Soloniki. Jie susirinko, išreiškimui protesto prieš karę su Italija. Prkalbos buvo ispanų, turkų, francuzų, graikų ir bulgarų kalbose. Pirmas kalbėjo drg. Vlahkoff Effendi, bulgaras narys Turkijos parlamento. Jis apgailestavo tą baisią žmogžudystę, kurios dasileido Italijos valdžia per šią karę, kurią ji pradėjo su tikslu išplėsti turkams dalį jų žemės, prisidengdama neva civilizacijos tikslais. Kalbėtojas pasakė, kad ne Italijos žmonės, bet Italijos valdžia yra kalta tame. Jis priminė, kad Europos valstijos stovi už Italiją, bet viso pasaulio socialistai už Turkiją. Kiti kalbėtojai kalbėjo tokioje-pat dvasioje.

BELGIJA. Socialistai balsavimuose į miesto urėdus susivienijo su radikalais prieš klerikalus ir visuose didesniuose miestuose laimėjo. Bruxellej jie gavo 25,277 balsus prieš klerikalų 13,153, Anverse- 36,774 prieš klerikalų 28,670. Socialistai taipgi išlošė rinkimus miestuose: Liege, Namur, Charleroi, Mons, Antwerp, Bruges, Ghent, Verviers ir Louvain. Belgijos socialistai didžiausias pastangas daro, kad būtų Belgijoje įvesta visuotinas balsavimas abiejų lyčių ypatoms, dasiekusioms 21 m. amžiaus. Ta aplinkybė ir pataravo, kaipo pamatas susivienijimui socialistų su liberalais šiuose rinkimuose.

ANGLIJA. Rinkimuose į miestinius urėdus labai sekasi socialistams ir Darbo partijos šalininkams, ypač Bradforde, Liverpooly, Leedse, Southshielde ir Manchestyje.

FRANCIJA. Jaunų Socialistų grupa atidaro Paryžiuje įvairių rūšių dailės kursus.

BELETRISTIKA.

Pranas Gudas.

Vieno tevo padavadijimas.

(Iš Jose Echegaray)

LUTAS, miškų valdonas, merdėjo savo urve... Prie jo šono buvo jo sunus, jaunas liutas, busiantis visų gyvulių valdonas. Mirdamas karalius teikė savo sunui paskutinį padavadijimą, ir tai svarbiausią:

— Bėgk nuo žmogaus, — tarė jam, — visada bėgk nuo žmogaus; nebandyk susiremti su juo.

Kitų gyvulių esi neapribotas valdonas, nebijok jų; ponauk ant jų, bausk juos, ryk juosius, kada busi alkanas.

Su visais gali imties, visus gali pergalėti, bet nebandyk užkabinti žmogų: jis padarys tau mirtį ir be — pasigailėjimo, nes jis žiaurus, žiauresnis, negu mėš.

— Argi taip tvirtas žmogus? — žingeidavo sunus.

— Nėra tvirtas, ne, — sakė tėvas; ir tęsė toliau sakydamas:— Savo uodegos blokštelėjimu galėtum sviesti jį į orą, kaip silpniausią gyvūną.

— Ar jo dantys, jo iltys yra stiprios?

— Yra niekingos ir juokingos: menkesnės vertės, negu pelės.

— Ar jo nagai yra taip tvirti, kaip mano letenos?

— Yra bjaurūs ir dažnai purvini; ne, su savo letena jis nesugiebtų tave įveikti.

— Ar turi jis karčius, kaip šie, ką mėš taip iškilmingai sukratome?

— Neturi jokių, nekurie net pliki yra.

Čion liutas, merdėdamas, atvėrė savo baisingus nasrus... ir išleido paskutinį riksmą. Galiaus da pratarė šiuos žodžius:

— Mano patarimas, mano paskutinis patarimas: nesistatyk prieš žmogų... vengk... vengk žmogaus...

Sudrebėjo jo kunas; nulinko palengva galva ir nusibai gė liutas-tėvas.

Prasidėjo liuto-sunaus viešpatavimas. Kada jisai pajuto, kad jo tėvas nusibaigė, neraudojo, nes liutai nerauda, bet išsitiesė palei jį, priglaudė savo didelę galvą prie mirusio liuto didžiulės galvos ir tokiame padėjime laikėsi tulą laiką. Susijungė du snukiu: karštas ir šaltas. Dveji karčiai maišėsi. Galiaus sunus atsikėlė, sukratė karčius ir uodegą ir suriukė...

Išlindo iš urvo; savo letenomis užtrino įėjimą akmenimis, taip kad visai urvą uždarė. Tokių budu miręs liutas turėjo grabvietę, it kokis faraonas.

Liutas-sunus staiga užsilipo ant kalno ir užtrimitavo naują viešpatavimą trimis galingais suriukimais; tačiaus tą naktį neprarijo nei vieno gyvulio: nebuvo alkanas. Miegojo mažai ir, kaip ten mažai nemiegojo, sapnavo, vienok, apie paskutinį tėvo patarimą. Žmogus! Žmogus! Kodėl? Argi būtų žmogus taip baisus!

Rytą pakilęs leidosi į svietą...

Staiga suriukė kaž-kas trukšmingai ir rėksmingai. Turbut tai žmogus ten rėktų. Bet ne, tai buvo asilas, ką garsiai ir nelemtai bliovė.

Liutas per užsidedimą, kurio nepajiegė sulaikyti, užpuolė asilą, parbloškė jį ir sučiupo savo galingais nagais.

— Ar tu esi žmogus? — klausė jo.

— Ne, — atsakė nelaimingas gyvulys: — Nėsu žmogus. Tačiaus girdėjau sakant, kad tuli yra panašus į mane! Yra asilas, yra tikras asilas, sakoma apie nekuriuos...

— Kur aš sutiksiu žmogų?

— Leiskis štai ta veja, pereik per aną kalną ir antroj pu-

sėj, turbut, sutiksi jį.

Liutas paleido asilą ir leidosi savo keliu... Umai jam kaž-kas apsvyniojo apie koją; tai buvo gyvatė. Smarkiu šoktelėjimu nudrėbė ją šalin, davė šuolį ir gyvatė buvo jo naguose.

— Ar esi žmogus? — klausė jos.

— Neesu žmogus. Esu gyvatė.

— Ar jis yra panašus į tave?

— Tuli lyginasi man; kaip aš, šliaužo ir kaip aš yra pilni nuodų.

— Kur sutiksiu žmogų?

— Žengk per kalną... Bet paleisk mane, nes baisiai spaudi.

Ir raitėsi gyvatė ir stengėsi įgilti jį.

— Esi gyvunas labai bjaurus, — tarė liutas...

Ir sutriuškino ir sudraskė kirmėlę. Besileisdamas tolyn, peržengė kalno viršūnę ir pradėjo leistis žemyn.

Umai pamatė bėgantį gyvūną ir, davęs šuolį, be jokio vargo sučiupo, nes buvo menkas ir silpnas gyvunas.

— Kas esi, gal žmogus?

— Esu lapė, — sakė gyvunas, — ir turiu tiek gudrumo, kaip žmogus; įlendu į jo kiemą, ėdu jo vištas ir jis naudoja si tik tuo, ką aš jam palieku.

— Betgi jį pažįsti?

— Labai gerai.

— Na, tad eikiva.

Liutas ir lapė įėjo į krumus. Čion strakčiojo beždžionė; ji įsilipo į augštą medį ir iš ten darė pasityčiojimo gestus (mosikavimus) savo ponui ir valdonai, miškų karaliui...

— Kas per gyvulys tai? — klausė liutas lapės, — ar nebus tai žmogus?

— Tai ne žmogus, tačiau sutvėrimas labai į žmogų panašus. Kiti daleidžia, kad tai broliai arba mažiausia pusbroliai...

— Pirmyn! Jieškoti žmogaus! Sutvėrimas, kuris prilygsta asilui kas link sumanumo, gyvatei kas link slankiojimo ir nuodingumo, beždžionei kas link išveizdos ir — nuo kurio lapė vištas vagia! Prie jo! Prie jo! — staugė liutas galingais riksmiais.

Kitas gyvulys pasitiko kelyj; drąsiai paniekino liutą, su padukimu sulujo ant jo:

— Nieko blogo nesakyk prieš žmogų, gyvuly, barbariškas ir laukinis. Žmogus yra geras, yra kiltas, yra mano sėbras: jis dalijasi su manim savo duona, aš gulu ties jo lovos kojomis. Jeigu jį įzeisi, mane įzeisi; jeigu su juo susikausi, kausiuos prie jo šalies; mano kunas bus skydas, kuris sulai-kys tavo letenos smugius.

— Esi narsus, — tarė liutas. — Kas pasitiki ant tokio gero draugo, tas turi šį-tą gero turėti.

— Žmogus nieko gero neturi, nebent jo vištynyčias, — suniurnėjo lapė.

Bet čion nusileido nuo augšto kalno viršūnės šaunus erelis ir įsimašė į ginčą.

— Nutilk, niekingas gyvunpalaike; žmogus yra svarbus

gyvulys; tą tvirtinu aš, nes iš augštybių tėmiju dalykus.

Liutas kilstelėjo galvą ir paklausė:

— Ar žmogus yra vertas, ko tu esi vertas?

— Jis nėra vertas; bet savo galvoj, kaip kokioj paslaptingoj klėtkoj, nešioja paukštį, kuris vertas daugiau, negu aš, ir kuris pasikelia augščiau.

— Kaip jis vadinasi?

— Mintis.

— Nesuprantu to.

— Neigi aš.

Liutas užsimastė. Kas gi butų tas žmogus? Asilas šnekėjo apie jį su panieka, gyvatė su pavydu, lapė su pasityčiojimu, beždžionė su pamėgdžiojimu; šuo gi butų gynęs jį; erelis guodoja ir jo tėvas, galingiausias miškų liutas, parodė nuogandą, šnekėdamas apie jį.

Kas gi pasilieka daryti? Ar guodoti paskutinę valią mirusio tėvo arba jieškoti pasekmių ir šauniai viešpatauti, kaip pridera tam, kuris pretenduoja būti viso sutvėrimo valdonu? Abejojo, bet lapė jam tarė:

— Esi tvirčiausias gyvulys, ką randasi; esi mūsų viešpats, ir bailingai ketini bėgti nuo žmogaus, kurį aš dieną ir naktį taip prigaudinėju!

— Ir mano tėvo patarimas? Ir jo atmintis, kurią aš guodoju? Ir jo patyrimas?

— Tavo tėvas buvo suvaikėjęs dėlei senatvės; amžis susilpnino jo išmanymą ir sumažino spėkas.

Liutas pasiryžo jieškoti žmogaus ir susiremti su juo. Nešinosi pirmyn, eidamas per mišką su lape prie šalies, šunimi pryšakyje, beždžione nuo medžio ant medžio ir ereliu dangaus mėlynėj.

Galiaus lapė prabilo: — Tėmyk, tenai yra. Tasai, ką skrajoja ant žirgo su seidoku ir vilyčiomis, tasai yra žmogus.

— Bet tasai gyvulys, ką siaučia tolumoj, yra labai didelis ir turi keturias kojas, o tu man sakei, kad žmogus panašus į beždžionę.

— Dalykas tame, kad žmogus dažnai turi keturias kojas arba jas užsitarnauja, — gudriai tarė lapė.

— Tad pirmyn! — suriukė liutas ir pasileido smarkiai ir narsiai.

Prasidėjo kova.

Žmogus tai lėkė šalin, tai leido vilyčią; atsitraukimais, užpuolimais ir vingiavimais žmogus prisivyliojo liutą iki krumų.

Umai liutas, davęs vieną šuolį, pasijuto netekęs po kojomis žemės ir nugarmėjo į gilią duobę. Susigriebęs, norėjo šokti lauk, bet pasijuto, kad jo kojos ir visas kunas sučiuptas tvirtų virvių.

Papuolė į žabangas; prapuolė. Pasidaužęs valandėlę, susiprato ir suniurnėjo užkimusiu balsu:

— Mano tėvas turėjo tiesą, išpuolė vengti žmogaus, bet dabar jau vėlu, — ir pasirengė mirti su garbe...

Nusiramino ir nuleido savo majestotišką galvą.

Prie duobės kranto prisiartino žmogus, šuo, lapė ir beždžionė; erelis tėmijo iš augštybių.

Žmogus sviedė akmenį į liutą, kad pamatyti, ar gali sustriuškinti jo galvą. Bet liutas prabilo:

— Netrenk neigi žeišk mano galvą... Smogk savo vilyčia man ausisna; jos yra kaltos, nes negirdėjo padavadijimo mano tėvo; smogk širdin, nes neguodė nei guodojo, kaip išpuola.

Ir atsiskumdams liutas išstatė savo puikią krutinę.

Žmogus, kaip paprastai, yra sągailestingas, ir priėmė atidon prašymą: sviedė į liutą vilyčia ir liutas krito negyvas ant duobės dugno.

Žmogus linksmai pasilenkė, mąstydamas: — Puiki skura; kaip presitikrinsiu, kad nebegyvas, tuoj ją numausiu.

Lapė slankiojo, tēmydama žmogaus džiaugsmą, ir murmėjo sau: — Kadangi tu šiandien užimtas, prisitaikysiu prie tavo vištų.

Bezdzionė šoko ant šuns ir apsižergus pamėgdždžio žmogaus jojimą; žmogus ant žirgo pleškėjo per tankumynus.

Erelis pakilo, tardamas: — Žmogus nugalėjo liutą, reikia kilti augšty, kad nepasiektų manęs; kas žino, gal kokia dieną užčiuops ir mane.

SAJUNGOS REIKALAI.

L. S. S-gos I, II, III ir IV-tas referendumai 1911 m.

Visiems rajonų ir kuopų sekretoriams tapo išsiuntinėta referendumų blankos. Blankos turį but išpildytos pagal nurodymus, telpančius pačiose blankose. Visi S-gos nariai turi imti dalyvumą tam referendumų balsavime. Nes, kas didžiumos bus nubalsuota, tą ir turės pildyti visi sąjungiečiai; todėl, kad nepereitų vienpusiški sumanymai, ir neliktų jie įstatymais, o kad paskui patiems nereiktų rugoti, tad kiekvieno pareiga yra dalyvauti tų sumanytų įstatymų nubalsavime, idant juos būtų galima priimti, jei tinkami, arba atmesti, jei netinkami.

Tie visi referendumai yra l a b a i s v a r b ū s. Taip va: I-me bus nutariama, kokie žmonės gali buti mūsų agitatoriais; II-me, ar prisidėti prie Socialist Party; III-me — VI susivaziavimo protokolas ir IV-tame — L.S. S-gos konstitucija. Kaip matote, visi tie dalykai paliečia pačius mūsų organizacijos pamatus, todėl, draugai, prie darbo!

Jei kas da negavo blankų, tai tegul praneša, o bus prišįsta.

27, X, 11.

LSS. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N27.

Perskaičius pasiaiškinimą buvusio administratoriaus F. J. Bagočiaus linkui neaiškumų jo vestose atskaitose laike jo administratoriavimo prie «Kovos», atrandame, kad daugelis klaidų įvyko per neupratimą knygvedystės; o kadangi I) jam administratoriaujant nebuvo jokio systematiško knygų

vedimo (apart piniginės knygos), kurio būtų turėjęs prisilaikyti, ir 2) ne F. J. Bagočius, bet A. M. Stanelis buvo išdininku; todėl, pagal mūsų nuomonę, tokiam stovyje Pil. Kom. nieko daugiau šiame reikale negali veikti, kaip tik padėti ši pasiaiškinimą į LSS. archivarį ir skaityti dalyką užbaigtu.

Kadangi F. J. Bagočiaus pasiaiškinimas buvo skaitytas LSS. VI susivaziavime, todėl nėra reikalo juomi užimti vietą organe.

New York, N.Y., 2, X, 11. } LSS P. K-tas { M. M. Račiūtė,
Waterbury, Conn. 5, X, 11. } J. S. Pruselaitis.
Wilmerding, Pa. 20, X, 11. } B. K. Kondratavičia.

Su šiuomi tarimu pasibaigia P. K-to pradėtas tyrinėjimas apie F. J. Bagočiaus Ad-jos knygų vedimo teisingumą (žr. P. K-to Tar. N 16 «Kovos» N40, 1910 m.)

Philad., Pa. 27 X, 11. LSS. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Žvilgis į Sąjungos stovį.

Nors kiekvienam mūsų draugui privalėtų permatyti mūsų Sąjungos stovį ir tēmyti, prie kurių viršininkų Sąjunga stovėjo geriau, o prie kurių gan blogai, bet to ikišiol nesimatė mūsų gerbiama organe, todėl aš nors trumpai pasiryžau peržvelgti mūsų gerbiamos Sąjungos abeloną stovį pačioj jos širdy-«Kovos» išleistuvėj.

Mēs gerai atmename, kad prie Rušino, Dubicko, Bagočiaus ir Griniaus gaspadoriavimų Sąjunga buvo nedatekliuose finansiskai, brido kas-kart vis į naujas ir naujas skolas; susitiko su naujais ir naujais, kas-kart didesniais vaidais ir galiaus net peštynėmis ir kitais mums negeistinais apsišėkimais; tą niekas neužginčys.

Griniaus gi laiku buvo nepertraukiami skundai, vaidai, intrigos, ir net 500 dol. užtraukta naujos skolos: redaktoriui paliko neapmokėjęs 70 dol., Centro sekretoriui nei cento nedavė, už literaturą irgi nemažai įsiskolino nekurioms išleistuvėms ir daug smulkesnių bilų neapmokėjo — viso apie 900 dol. naujos skolos. O Griniui apleidus administraciją, Sąjungos izdas buvo tuščias, bet kur dingo pinigai!... Nėra ir tiek... Ak, tiess, nupirko spausdinimo presui motorą (indžinuką) už apie 70 dol. O daugiau?...0.

Dabar pažvelgsime į šių dienų Sąjungos stovį, prie drg. Žymonto tvarkymo.

Kaip sakiau, Grinius paliko izdą tuščią, apie 900 dol. naujos skolos, bet da ir už nekuriuos darbus buvo paėmęs bemaž visus pinigus, o darbą turėjo padirbti drg. Žymonta dykai, bet uždyką niekas nedirbo, todėl ir šita skylė prisiejo jam užlopyti. Taigi drg. Žymontas atmokėjo redaktoriui neužmokėtą algą, Centro sekretoriui moka reguliariškai algą apie po 12 dol. kas savaitė, pakėlė zeceriams algas; jo alga taipgi didesnė, negu Grinius gaudavo; smulkių skolų nemažai atmokėta, ir da šiandien bankoj yra; nors nedaug, bet vis yra, kuomet kitais metais šiuom laiku budavo deficitas ir naujos skolos.

Sutikimas tarpe darbininkų puikiausias; draugiškumas ir solidariškumas gyvuoja pilnoj to žodžio prasmėj; o visgi randasi ir tie patįs per «teisųjį» Grinių apšaukti, o VI-to su-

tų turėjęs prisilaukėlis buvo išdiniotovyje Pil. Kom. kaip tik padėti šį lyką užbaigtu. Tas buvo skaitytas juomi užimti vie-

M. M. Račiūtė,
T. S. Prusėlaitis,
B. K. Kondratavičiaus pradėtas tyrinėjimo teisingumą m.)

Aug. Purvis.

vi.

ivalėtų permatyti viršinių Sąjungai, bet to ikišiol aš nors trumpai ngos abelą stovj

, Dubicko, Bagcovo nedatekliuo ir naujas skolas; desniais vaidais ir eistinais apsiroi-

ni skundai, vaicos skolos: redak- sekretiui nei įsiskolino neku- reapmokėjo — vpleidus administ- dingo pinigai... no presui motorą). os stovj, prie drg.

ia, apie 900 dol. us buvo paėmęs ti drg. Žymonta r šita skylė prisit- mokėjo redakto- oka reguliariškai ceriams algas; jo); smulkių skolų ra; nors nedaug, ku budavo defici-

as; draugiškumas prasmėj; o visgi rkti, o VI—to su-

svaziavimo pripažinti «kaltininkai», «intrigantai» ir «niekšai» — Jakštys ir Bernotas.

Dabar gal bus draugams sąjungiečiams aišku, iš kur plankdavo tie nesutikimai ir kiek kainavo tos ypatos, kurias mes pastatėme į tokią įstaigą, nuo kurios priklauso visos Sąjungos stovis.

Nekurie draugai patėmija (turbut, iš Griniaus laikų), kad pašaliniai spaudos darbai neatnešą naudos-pelno, bet plėdį-nuostolį. Aš gi užtikrinu, kad pašaliniai darbai atneša pelną ir didelį pelną, tik lai jie visi įplaukia į Sąjungos kofą, o ne kur kitur. Kur tas pelnas dingdavo prie Griniaus ir kitų pirmiausių buvusių administratorių, tai tik jie vieni teino, o nieks kitas.

Draugai išsukdavo betvarkę, mesdavo kalnę ant «klaičių», kurios gal tyčioms buvo daromos ir vis tas pats budavo ir tas pats atsikartodavo diena iš dienos.

Draugai, mes galime statyti geriausias kontroles, puičiausiai sutvarkyti knygas, o jeigu išrinksimė savo viršinius, kuriems nerupi tvarka, Sąjungos stovis ir visa žmonija, kas mus tvarkos nebus: bus vieni vaidai, skundimasis, nedaugėklis ir naujos skolos.

Jeigu šitokia tvarka, kaip šiandien, bus ir toliau ir nuo inkimų neįsimašys kokia ypata «aš», kuri gali sukelti vaikus, kaip kad praieityje buvo, tai mūsų Sąjunga kitamet šių metų laiku stovės ant tvirtų kojų kaip finansiškai, taip ir propagandiškai.

Draugai, jeigu mes renkame ypata į kokią-nors Sąjungos įstaigą, pirmiausia mes turime matyti, ką ta ypata yra paveikusi Sąjungos ir visos žmonijos labui, kaip ji supranta socializmą ir ar atsako ji skiriamai vietai. Jei taip darysime, tai mūsų darbo vaisiai tuoj pasirodys.

Kiek esu prisistebėjęs, tai nekurie mūsų draugai varo kokią politiką, t. y. nepriguli prie Sąjungos ir visai nesirūpina ja, bet jeigu tik pamato, kad artinasi Sąjungos susivaišavimas, tuoj pristoja prie S-gos ir stengiasi būti išrinkti į delegatus į susivaišavimą, kas ir pavyksta. O susivaišavimuose tenka susipažinti su kitų kuopų delegatais, o, atėjus nominacijoms arba ir pačiam susivaišavime, tampa perstatyti koki-nors Sąjungos urėdą, o kartais ir į gana svarbią vietą, kurios pereigų pildymas tokiems visai nerupi.

Daugumas yra ir tokių, kurie nieko neveikia ir nerašo, bet prieš nominacijas ar rinkimus «Kovai» bendradarbių netruksta, ypač kritikavime senųjų viršinių, buk jie negerai arba. Kiti net perka raštus ir siunčia į «Kovą», kad tik šie išsireklamuo.

Tokių «draugų» mes privalome vengti ir tēmyti į juos, kas jie ikišiol ir kelė vaidus Sąjungoj, paskandino skolose ir apuldė liaudies sympatiją link socialistų.

Tokie «draugai» turi baigti savo politikos dienas mūsų tpe, o stoti į mūsų eiles drąsus, švarūs ir pastovūs vyrai ir pteris, kad mes galėtume pasivadinti pilnoj to žodžio prasme Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje! kad nereikėtų mums rausti iš gėdos, girdint pamatuotus užmetimus, jog mes netikusiai tvarkomės ir įvairiai suprantame socializmo sąjgą ir tt.

Draugai, daug jums turėčiau ką pasakyti ir parodyti, bet gal jums išrodys, jog aš jus mokinu? O antra, esu pastatytas, kaip vaidų šaltinis, iš kurio plaukė visi nesutikimai, todėl ir užbaigiu, trumpai peržvelgęs Sąjungos stovį pirmiau ir dabar.

V. J a k š t y s.

Suvis netaip.

Biznio smegenis ir veidrodįs — tai biznio knygos. Knygose pasirodo visl gerieji ir blogieji apsiroiškimai. Knygose matoma biznio stovis, kaip ant delno. Vesti biznį be systematiškos knygvėdystės reiškia tą patį, kaip neregiui kelią surasti.

Pas mus, S-gos Centre, irgi gana ilgą laiką buvo grabaliojama po tamsą. Systematiškos knygvėdystės nebuvo, o tos knygos, kurios buvo, t. y. pinigines knygos buvo vedamos gana neteisingai. Už tą, iš dalies, galima kaltinti ir pačią S-gą, kad ji iki 1910 m. išrinkdavo tokius žmones, kurie nemokėjo knygvėdystės, bet tankiausia tik užsipuldinėdavo ant kitų už neatlikimą darbo, ir tuomi save išreklamuo. Tiesa, 1909 m. Knygų Perž. K-ja, radusi, kad visos S-gos skolos ir pinigai buvo surašyta ant popiergalių, pagamino visas knygvėdystėje reikalingas instrukcijas ir pridavė J. Griniui, kuris sakėsi vėsiąs knygas pagal jas. Bet jis netik nesistengė pagal jas knygas vesti, bet vedė, kaip ir jo pirmtakunai, ir, apleidžiant jam Adm-ją, neliko nei tų instrukcijų. Kuomet aš balandžio mėnesyje š. m. atvykau į Adm-ją, tai irgi nebuvo vedama jokios knygos, apart piniginių. Dokumentams jokio archivo taipgi nebuvo vedama. Idant pradėti darbą, man prisiėjo visu-pirma, ant kiek buvo galima, sutvarkyti dalykus nuo 1911 metų pradžios. Perrašiau knygas ir užvedžiau archivus. Žinoma, darbas tai didelis, viėnok dabar jau yra kitaip, negu pirma. Šiandien knygos yra vedamos sulig knygvėdystės reikalavimu, ir galiu jas byle dieną paduoti valdžios akaunteriui (inspektoriui) peržiūrėti.

Vienok 29 kuopos draugai, toli gyvendami, mato, kad dabartinė knygvėdystė yra negera, nes negarsinama «Kovoje» balansai ir S-gos išdās nepadidėja, iš priežasties užlaikymo knygvėdžio. Viso to kaltininkas tai knygvėdis, ir per tai jis turi but atleistas, ir jam išmokėta algą už jo atliktą darbą turi but atimta atgal.

Sakyti, jog knygos vedamos negerai todėl, kad negarsinama balansas kas tris mėnesiai, yra visai nelogiška. Iš balanso juk nesimato knygų vedimo teisingumas, bet jame tiktai surašyta S-gos medėgiškasis stovis. Kaip iš vieno balanso, taip ir iš vienu apskaitų, be knygų matymo, negalima persitikrinti apie knygų vedimo teisingumą. Norint persitikrinti, reikia pačias knygas pamatyti, taipgi orderių, bilų ir kvitų archivus. Jei iš balansų vien peržiūrėtų knygas, tai juos butų galima surašyti taip, kaip kurlam tinka, neturint nieko bendro su knygomis. Taipgi galiu pridurti, kad S-gos balansai daroma ne kas tris mėnesiai, bet kas mėnuo.

Kitas keistas dalykas — tai dabartinis knygų vedimas esąs nelegališkas, nes jos vedamos per susivaišavimo paskirtą, o ne per referendumo rinktą knygvėdį. Ant to turiu pasakyti, kad, nežiurint, kas jas vestų, knygos tur but vedamos. Nevedant knygas pagal knygvėdystės reikalavimus, iškilus kokiems susidurimams su valdžia, ji galėtų mus skaudžiai nubausti arba net čarterį atimti. O jei, Adm-riui dirbant pašalinius darbus spaustuvėje, S-gai lieka daugiau pelno, tai Ad-rius byle kada be jokio komiteto tarimo gali knygų vedimą pavesti kitam knygvėdžiui.

Trečias ir kelsčiausias dalykas — tai įnešimas atimt nuo knygvėdžio jam išmokėtą algą už jo atliktą darbą. Ar jau ištikro 29 kuopa net to nesupranta, kad, knygvėdžiui dirbant prie knygų, Adm-rius dirba kitą (pašal. darbų zecerio) darbą. Jei ne knygvėdis, tai Adm-rius butų turėjęs vesti knygas, o pašalinių darbų

atlikimui butų reikėję lalkyti zecerį. Tadgi išmokėti knygvedžiui pinigai butų tekę Ad-riui, o Ad-rius butų juos išmokėjęs pašalinių darbų zecerui.

Iš viso to matyt, kad čion yra vienas iš dviejų — ar 29 kuopos draugai, nematydami paties dalyko, taip klaidingai mano, ar tuli draugai, norinti pasigarsinti ir kitus klaidinti, taip be pamato ir nuovokos apie dalyką kalba. Geriaus butų, kad 29 kp. draugai, ką nors kritikuojant, patirtų patį dalyką arba ant toliaus neklausytų savo «instruktorių».

A. Purvis.

L. S. S. Finansu Apyskaitos.

Už Spalį mėnesį, 1911 m.

I P L A U K O S.

Mėnesinių mokesčių:

Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo
1 10.60	38 7.30	90 4.80
3 12.20	40 1.40	95 2.40
5 5.15	42 7.85	105 11.05
7 2.60	45 2.60	114 3.80
9 5.50	51 1.75	116 11.20
14 18.00	52 6.35	119 .80
15 6.20	54 .80	123 4.25
16 2.90	55 3.20	124 1.65
18 5.00	58 2.00	129 3.45
19 10.45	59 9.60	133 2.20
21 4.00	60 9.67	144 2.60
22 .80	61 4.40	147 5.00
24 3.25	65 6.20	151 3.10
26 2.30	67 4.40	153 7.50
29 2.40	69 1.80	156 3.90
32 2.00	71 5.65	160 6.15
33 5.00	78 3.60	161 3.60
34 5.80	81 19.60	162 2.00
36 10.25	83 3.00	163 4.25
	84 3.80	164 3.05
		306.12

Pavienių sąnarių mokesčiai.

V. Raudzevičius 3.40; W. Glugods 3.30; J. Gudzin, M. Baltrušaitis — po 3.00; V. Kurtinaitis, S. K. Usas — po 2.00; J. Endziulis, M. Šliakys, P. Butkus — po 1.00. Viso 19.70

Prenumerata «Kovos».

J. Naujikas, A. Bowen, J. O. Petrauskas, L. Noreika, Phil'a Ukesų Kliubas, J. Žemaitaitis, I. Povilaitis, T. Andziulaitis, P. Gavutis, J. Lowčiskis — po 2.00; K. Alyta per P. Glavecką 1.50; P. Vaitiekunas 1.25; Žuržulis, P. Šedvydis, K. Usialis per Patalavičių, J. Grigaliunas — po 1.00; I. Kirvelaitis 96c.; A. Hamman ir Gudonis per Patalavičių — po 50c. Viso 28.71

Pavieniai Kovos num. ir prenum. kortos.

Pav. numeriai 1.27c., už prenum. kortas 10.00. Viso 11.27

Ivairių įplaukų.

Už randą ir gazą 15.50, už apgarsinimus garsinamus pagal kontraktus 99 52, už literaturą 13.45. Viso 128.47

SUTRAUKA ĮPLAUKŲ

Buvo išde.....	90.10
Mėnesinių duoklių.....	\$306.12
Pavienių sąnarių mėnesinių duoklių.....	19.70

Prenumeratų «Kovos»	28.71
Už apgarsinimus (cash).....	1.27
Už literaturą (cash).....	21.45
Už pašalinius darbus.....	39.80
Ivairių įplaukų.....	128.47
Pavieniai «Kovos numeriai».....	11.27
Prenum. «Mot. ir Soc.» (M. Lungevičius).....	1.00
Čarteriai (kp.: 119).....	1.00

Iš viso 649.71

I Š L A I D O S.

«Kovos» išlaidos.

Statymas 96.00; pačtas ir nuvežiojimai 19.94; spauda 36.80; popiera 48.00. Viso 200.74

Namų išlaidos.

Randa 35.00, gazas 2.40, elektra 2.00. Viso 39.40

Pašalinių darbų išlaidos.

Statymas 22.00, popiera 14.16. Viso 36.16

Literatūros pirktas.

Olszewskis 21.86, «Laisvė» 75c., Šliupas 1.60, Dembskis 5.81. Viso 30.03

Visoki išdavimai.

Laikraščiai 1.16, krasos ženkleliai 15.84, važinėjimai 60c, už rašomus dalykus 3.65, datos antspauda 10c, telefonas 12.55, benzinas 16c, šepetis 20c, klėjai 40c, voleliai presui 1.50, malkos pečiui 2.35, Tanniui už tvarkymą knygų adm-joje 18.00. Viso 56.51

Algos.

Redaktoriui 60.00, Administratoriui 60.00, knygvedžiui 36.00, Centro sekretoriui 15.00. Viso 171.00

SAŲTRAUKA IŠLAIDŲ.

Kovos išlaidų.....	200.74
Algos.....	171.00
Namų išlaidos.....	39.40
Pašalinių darbų išlaidos.....	36.16
Visokių išdavimų.....	56.51
Literatūros pirktas.....	30.03

Viso kartu 533.84

Įplaukė - - - - -	\$649.71
Išėjo - - - - -	533.84
Lieka - - - - -	115.87

Administratorius A. Žymontas.

Turtų Kon. Kom. { F. Kušleika
J. Norvaiša
J. Mickevičius

Už ką mane išbraukė iš kuopos?

Susiėjome su talais 33-čios kuopos draugais įsigerti al vieną nedėdienį iš ryto. Begirsnojant ir besišnekučiuojant pašaukta mus į kuopos susirinkimą. Nuėję, atradome susirinkimą jau seniai prasidėjusį. Susirinkime ne viskas darėsi gerai. Atrasta, jog organizatorius nedarbštus ir reikalauti prašalinti. Tada ir raštininkas atsisako. Mėnesines mokesčius bemokant, 25 c. zuva, todėl tie 25 c. paimta iš kuopos do. Išrinkta naujas organizatorius ir raštininkas.

Kapitalistiškas „socijalizmas“.

DA NĖRA nei dviejų metų, kai Sąjūdytų Valstijų politikoje gimė nauja srovė — «insurgentai» bei «progresi viškiele» republikonai. Ir tikrai jie, iš dalies, užsitarnauja vardą «progresi viškųjų». Nes jie permatė tai, ko senosios republikonų ir demokratų partijos matyti nesuglebė. Jie matė, kad vargingas padėjimas liaudies galės iššaukti negeistas kapitalistams pasekmes — liaudies neužiganėdinimą, sukilimus ir bloškimas prie socijalizmo. Antrągi vertus, jie, garsindami liaudžiai progresi viškas reformas—pagerinimus, norėjo tą liaudį prie savęs prisitraukti, kad ji už juos balsuotų, patikėtų jiems valdžią. Taigi, atkartosiu, tie «progresi viškiele» republikonai bent tiek yra «progresi viški», kad pamatė liaudies nerimavimą ir laiku pradėjo tą liaudį žaboti ketinimais reformų. Demokratų ir republikonų partijos išpradžią pyko ant «progresi viškųjų» ir vadino juos «insurgentais»—sukilėliais, kenks mingais didžiamjam bizniui. Bet «progresi viškiele» vis didesnes ir didesnes liaudies minias ėmė pritraukti savep, ir anodvi senosios kapitalistų partijos priverstos tapo rokuoties su insurgentais, kurie paplito didesnėje pusėje Suv. Valstijų. Ir republikonai ir demokratai ėmė laikyti konferencijas su insurgentais, «progresi viškaisiais».

«Progresi viškųjų» judėjimas — tai smulkiosios buržuazijos judėjimas. Jo tikslu yra sykiu ir pagerinti padėjimą smulkiosios buržuazijos, ir numesti šiokias—tokias reformas liaudžiai, kad ji nesukiltų, nepereitų pas socijalistus. Vadinasi, visgi to judėjimo tikslu yra palaikymas kapitalizmo, iš kurio reikalaujama daugiau teisių bei privilegijų smulkiajai buržuazijai.

Demokratai ir republikonai ilgainiui pamatė, kad jiems nėra pamato vaidytis su insurgentais. Deja, jie pamatė, kad insurgentai bus labai naudingi kapitalistams demokratams ir kapitalistams republikonams. Ir štai eina tarp visų tų trijų kapitalistiškai—politiškųjų gaivalų tarybos, kaip čia suvienijus, suliejus, sudrutinus visą kapitalistų kliasą, visus turtingesnius kapitalistiškai manančius elementus į vieną, taip sakant, kaip čia įkurus kapitalistiškąjį «socijalizmą» arba valstybinį kapitalizmą. Iš kapitalistiškųjų lai kraščių, ypatingai iš *Outlook'o*, o taipgi iš tų kapitalistiškų žurnalu, kurie yra išleidžiami tiktai pačių kapitalistų pasiskaitymui, — pasidaro aišku, kad didieji kapitalistai vienijasi su mažaisiais vardan įvykdymo valstybinio kapitalizmo, bei kapitalistiškojo «socijalizmo», prie kurio da patogiau bus dideliems ir mažiems milijonieriams krauti turtus. Vardan to reikalo didieji kapitalistai atsiskas smaugti mažuosius kapitalistus, ir didieji ir mažieji kapitalistai prižada pataisyti gyvenimo sąlygas smulkiajai buržuazijai, augštai apmokėti vyresniusius valdžios tarnus ir perdėtinius įvairiose pramonijose ir tt. Kapitalistai sako «progresi viškiems», smulkiosios buržuazijos atstovams: Musų pinigai, jusų balsai. Męs turėsime jus užganėdinti, kadangi jus prieinate prie liaudies ir jus tokiu budu turite savo rankose mums reikalingą galybę.

Demokratų ir republikonų partijų kapitalistai jau persitikirino, kad be tu reformų, kurias garsina «progresi viškiele», nekaip ilgai tegalėtų ramiai sau viešpatauti. Todėl ir nutarė tas reformas priimti ir vykdyti gyveniman.

Ką gi socijalistui reiškia tas kapitalistų vienijimasis ir tos kapitalistų reformos, iš «geros» kapitalistų vallos ketinamos darbininkams? Tas reiškia štai ką: męs, socijalistai, kurie pirma kovojome su ypatišku (Individualiniu) kapitalizmu, nuo šiol turėsime kovoti su bendru, *suvienytu* (kolektiviniu) kapitalizmu, kuris pirmąsyk da *paima šalies valdžią pilnai į savo rankas*. Ir musų už-

duočia yra tą kapitalistiškąjį kolektivizmą, bei kapitalistiškąjį «socijalizmą» paversti į tikrąjį demokratiškąjį socijalizmą, į socijalistiškąjį kolektivizmą. Apart to, męs turime patis gerai suprasti ir liaudžiai išaiškinti prasmę tų įvairių reformų, kuriomis iš savo mylistos ketina darbininkus apdovanoti gudragalviai kapitalistai.

Kapitalistai daleis liaudžiai daugiau politiškos demokratijos — iniciatyvą, referendumą ir atšaukima nuo vietų netinkamų valdinnukų; jie gal panaikins net Augščiausiojo Telsmo politišką galybę. Tačiau toks demokratiškumas bus kenčiamas vientik politikoje, be ne pramonijoje. Tie darbininkų ir liaudies «geradėjai» įves valstybinę darbininkų apsaugą—insurance, išduos įstatymus, sutrumpinančius darbo valandas, užtikrinančius bedarbiams valstybinį darbą ir pažyminčius, kiek mažių—mažiausia turi but darbininkui mokama. Kapitalistai pakels mokestis už darbą augščiau, negu pragyvenimas pakyla. Jie pradės vartoti, taip vadinamą, «mokslišką darbo sutvarkymą». Prie to moksliško darbo sutvarkymo darbininkas kelis syk daugiau atliks darbo, negu dabar. O kapitalistai uždės darbininkui kokiu trečdaliu jo užmokesties daugiau, ir paprastas darbininkas, abelnai, labai bus užganėdintas. Paprastas darbininkas, gavęs visus tuos augščiau minėtus palengvinimus vientik džiaugsis ir prašys kapitalistams sveikatos nuo dievo. Bet męs turime neapsigauti kas link tikros tų reformų—pagerinimų reikšmės: kapitalistai jų griebiasi, kad sykiu ir darbininką užganėdinti ir kelis syk sau pelną padidinti. Pasižiurėkime, kokiu budu jie turės iš tų reformų pelną:

Visose minėtose reformose kapitalistai mato įranki traukimui didesnio pelno. Kol girių ir anglių buvo tiek daug, jog kapitalistams nebuvo ko rupintis, kad tie gamtos turtai galėtų greit išsisepti ir per tai sunkiai užkenkti jų bizniui, — tol jie ir nesirupino apie taupymą anglių ir girių, bet be jokios atidos eikvojo. Dabar, kada jau mato, jog anglis išsisemia, o girių mažai beliko, kapitalistai sužėsa sau galvas, kaip čia taupius gamtos turtus. Tokią—pat politišką kapitalistai varo, kuomet jie įveda darbininkams pagerinimus. Jie pamatė, kad darbininkas lrgi yra gamtos turtas. Dagi koksai! Brangiausias. Ir nusprendė jie, taip sakant, «taupyti» darbininką. Pamatė, kad, neįsileidžiant į šią šalį ateivių iš Azijos, galės pritrukti tvirtų darbo spēkų. Apart to, išrokavo, kad taupomas darbininkas ir daugiau naudos atneš kapitalistui, negu netaupomas, daugiau nudirbs. Tai kodėl gi neįvesti 8—nių valandų darbo dieną? Kodėl gi neįvesti pašalpa ligoje? Na, o jeigu rastų tokie kapitalistai, kurie nesuprastų naudos iš darbininkų taupymo ir priverstų darbininkus persunkiai dirbti prie nesveikų ir pavojingų sąlygų, tai didžiama suprantančiųjų privers tokius trumparegius atsakyti už savo trumparegystę. Bus įvesta atlystymas, kad išsivedėjusiems kokiame darbe darbininkams ir todėl negalintiems jau dirbti darbdaviai turi duot užlaikymą, o už suželdimus ir pirmlaikines mirtis prigulinciai atlyginti. Senatvės gi pensija neš kapitalistams naudą iš to atžvilgio, kad darbininkas, budamas nura mintas apsaugomis ir senatvės pensijomis, mažiau teturėdamas rupesties apie rytdieną, rimčiau ir pasekmingiau dirbs. Kas link paskyrimo, kiek mažių—mažiausia turės gaut darbininkas, tai ir iš tos reformos turės geroką naudą didesnieji kapitalistai, nes smulkesnieji darbdaviai, negalėdami mokėti paskirtą algą savo darbininkams, turės bankrutuoti. Tokiu budu, nors iš principo ir susitariama kapitalistų darbdavių laikytis išvieno, vienok šiame atvejuje bus nauda tik didiems kapitalistams.

Nereikia manyti, kad jau iš kapitalistiško «socijalizmo» turėtų buti visiems alei vienam kapitalistams nauda: bus ir tokių kapitalistų, kurie iš to turės blėdį; tačiau, abelnai imant, kapitalistai turės didelę naudą — kapitalizmas visgi bus, abelnai, daug varžiau suvienytas, sustiprintas.

Įstatymas apie davimą valstybinio darbo bedarbiams bus dideliai naudingas valstijai, laikomai rankose susivienijusių kapita-

28.
1.8
21.
39.
128.
11.
1.
Išviso 649.
S.
J. 19.94; spauda
Viso 200.
J. Viso 39.
idos. Viso 36.
Z.
upas 1.60, Dembskis
Viso 30.
5.84, važinėjamai 60c,
la 10c, telefonas 12.55,
liai presni 1.50, mal-
nygų adm-joje 19.00.
Viso 56.
i 60.00, knygvedžiai
Viso 171.
IDŲ.
200.
171.
39.
38.
58.
30.
Viso kartu 533
\$649
533
115
ratorius A. Žymontas.
om. { F. Kušleika
J. Norvaiša
J. Mickevičius
iš kuopos?
pos draugais įsigerti a
ant ir besišnekučiuoj
Nuėję, atradome
irinkime ne viskas da
edarbštus ir reikalau
sako. Mėnesines mo
25 c. paimta iš kuopo
ir raštininkas.

Istų. Valstija privers bedarbius dirbti už niekingą užmokestį tokius darbus, kaip taisymas kelių, sodinimas miškų ir tt. Tinkamesni bedarbiai galės būti paimti kariumenėn ar šiaip jau valdiškon tarnystėn. Kiti galės būti persamdyti darban ukininkams ir t. p. Nors nesitikima, kad bus tiek straičių, kaip dabar, bet visgi jų bus, ir todėl bedarbiai, bijodami patekti prie valstybinio darbo, bus puikūs skiabai.

Be to, da darbininkų «geradėjai» ketina duoti daugiau laisvės straičiuoti: prašalinsią «Injunctions». Bet užnot to bus įvesta priverstinas susitaikymas darbininkų su darbdaviais, kaip kad dabar Naujoje Zelandijoje; taip kad mažesniuose straičiuose darbininkai turės daugiau laisvės, o didesniuose mažiau. Bus daleista valdiškiems darbininkams turėti savo uniją, bet bus uždrausta straičiuoti.

Bedrame išvedime darbininkui bus užtikrintas geresnis buvis, negu pirma arba dabar. Ypatinai kapitalistai galės lengvinti darbininkams buvį, kad įves «moksliškąjį darbo tvarkymą». Išsitobulinus šitokiam darbo sutvarkymui, darbininkas, ir 8 valandas tedirbdamas, kelis syk daugiau kapitalistui nuvelks, negu dabar 10-11 valandų dirbdamas. Ir tas sutvarkymas, nors ir žymiai pakels darbininkui uždarbį, vienok palyginamai su kapitalistu darbininkas taps vis silpnesnis ir silpnesnis. Todėl klaidinga yra nuomonė tų, kurie mano, buk kiekvienas darbininkams sąlygų pagerinimas kapitalistus padarąs silpnesniais, o to vieton darbininkų padarąs galingesniais — kapitalistų laimėjimai vis didinasi. *Ir kapitalistų galybė tikrai tiek tenusilpsa, kiek Socijalistų partija ir darbo unijos tampa stipresnėmis. Vienok nereikia manyti, kad tos organizacijos galės ką-tokio svarbaus išlaimėti per kovą. Jos tikrai tiek telaimės, kiek kapitalistai, biskelį pasiginčiję su darbininkų kliaisa, sutiks tai kliausiai numesti. Bet užtat juo Socijalistų partija ir unijos labiau sustiprės, tuo arčiau bus atėjimas pasekmingos Socijalistinės Revoliucijos.* Palengvintos gi darbininkų gyvenimo sąlygos, nors, iš vienos pusės, nramina darbininką ir laikiniai sutaiko su darbdaviu, bet, iš antros pusės, duoda darbininkui progą apsišviešti, daugiau mąstyti ir išvysti savo padėjimą, kuris yra alginio vergo padėjimu, kad ir gerai tasai vergas būtų maitinamas. Todėl socijalistai ir pritaria kiekvienam žingsniui linkui darbininkų buvio pagerinimo. Abelnai, kiekvienas pagerinimas darbininkų kliaisos buvio yra tai proga, kuria pasinaudodami darbininkai gali drutinti savo kliaisos jie gas ir pritraukti artyn Socijalistą Revoliuciją ir panaikinimą kapitalistiško surėdymo. Ir tikrai, darbininkai nebus tokie vergai savo duasioje, kad pasigančinti numetamais jiems trupiniais nuo gudraus kapitalisto stalo. Darbininkams nusibos būti vergais, kad ir geriausia šeriamais. Jie reikalaus, kad teisingiau būtų padalinta darbininko triuso produktas; jie pasinaudos iš kiekvienos reformos, idant galingesni būtų savo reikalavimuose, kad būtų įvesta pramonijinė demokratija ir ekonomišką lygybę.

J. Vėjas.

ARDYMAS TRUSTU — KVAILINIMAS ŽMONIU.

SUVIENYTŲ Valstijų valdžia užvedė bylą prieš Plieno trustą. Jinai ketina jį nubausti ir išardyti už tai, kad jis prismaugė bei suktybėmis igijo kitas mažesnesias plieno ir geležies pramonijas, ir už tai, kad jis atėmė progą visiems plieno ir geležies pramonininkams pasekmingai lenktiniuoti su juo, kitaip sakant, paėmė į savo rankas monopoliją plieno ir geležies.

Jau keli metai, kaip Suv. Valstijų valdžia užslima trustų ardymu. Ji užslima tuomi todėl, kad nori atkreipti ant savęs liaudies atidą, parodyti tai liaudžiai, jog valdžia veikianti žmonių gerovei. Ne vienas milijonierius yra išsitaręs, kad žmonės mėgsta būti kvailinamais. Tokios-pat nuomonės, matyt, prisilaiko ir

valdiškiejie trustų «ardytojai» — kvailina žmones, kad šie būtų ramūs ir nematyti dalykų. Bet jau netaip ilgai galima bus kvailinti žmones: jie ima suprasti valdžios ir kapitalistų manevers. Jie atmena, kad Standard Oil trustui buvo uždėta \$29,000,000 bausmės, kurios trustas nemokėjo — kreipėsi į augštesnįjį teisumą, o šis bausmę nuėmė. Žmonės taipgi supranta, kad trustai būtų nieko nekenkę, net jeigu jis ir būtų turėjęs užsimokėti — jis būtų galėjęs tulam laikui pakelti biskį prekę ant savo produktų ir nematomai būtų atsiėmęs atgal bausmės pinigų.

Dabar prisližiurėkime, kokių budu trustai yra ardomi. Ugi stengiamasi išdalinti trustą į atskiras kompanijas ir korporacijas; ir manoma, kad tos kompanijos ir korporacijos ves viena su kita varžybas, kompeticiją; ir kad todėl monopolijos bus panaikintos. Bet juk nesunku matyti, jog negalimas tai daiktas išardyti trustą, pakol bus daleidžiama egzistuoti privatiškose rankose korporacijoms, iš kurių trustas yra susidares. Nes jeigu bus užginta toms korporacijoms viešai palaikyti trustą, tai jos galės palaikyti jį slapčia. Negalima, mat, du draugu priversti muštis, kada juodu nenori. Taip-pat negalima nei atskiras korporacijas, iš kurių susidėjo trustas, priversti ekonomiškai muštis vieną su kita, varyti tarp savęs lenktynes, kompeticiją. Kaip yra sakoma, «Galima arklį priversti prie vandens, bet negalima priversti jį gerti».

Taigi valdžia negali išardyti trustų ir vientik mulkina žmones, kurie, paprastai, visą bėdą už savo skurdą meta ant trustų. Bet daleiskime, kad valdžia ištikrųjų nori padaryti žmonėms gerą, ardydama trustus, tai kokia gi žmonėms būtų nanda iš trustų surdymo? — Jokios naudos iš to žmonėms nebutų. Jeigu valdžia jau ištikrųjų mano suteikti liaudžiai naudingą patarnavimą (apie ką reikia labai abejoti) per trustų ardymą, tai valdžia nežino nei tiek, kad ji, norėdama panaikinti blogąją trustų pusę, užduoda smugį ir geraijai jų pusei.

Geroji trustų pusė randasi tame, kad jie sutvarko pramonijas ir daug pigiau ir lengviau gali pagaminti gyvenimo reikmenis ir daifuosius daiktus, negu atskiros, išskaldytos pramonijėlės, besipešančios kita su kita.

Blogoji trustų pusė yra tame, kad jie duoda milžiniškus turtus keliatui kapitalistų, esančių trustuose.

Jeigu jau ištikrųjų valdžia nori panaikinti trustus ir įvesti šioje šalyje gadynę mažųjų biznių-pramonijėlių, tai valdžia atlieka dideliai atgaleivišką darbą. Visai kitokios taktikos reikėtų prisilaikyti klausime trustų. Ir vien tik socijalistai turi sveikas pažiuras šiame klausime. Socijalistai nori panaikinti blogąją trustų pusę ir palaikyti vientik gerąją jų pusę. Jie nori tai atsiekti ir atsieks, per pavedimą trustų bendrai-visuomeniškai (kollektiviskai) savasčiai. Jie netik ką nemano trustus griauti, bet jie da juos didius, tvarkys, tobulins — da geriau systematizuos visas pramonijos šakas, o pertai da lengviau bus pagaminti gyvenimo reikmenis ir daifuosius daiktus.

Socijalistai panaikins blogąją trustų pusę taip: padarys visus žmones savininkais trustų, taip kad trustai veiks labai visų žmonių, o ne pelnui keliato kapitalistų. Tai yra vienatinė gyduolė nuo blogo, paeinančio iš šiandieninių trustų. Gal da tulą laiką galima bus Suv. Valstijų piliečius bovyti trustų «ardymu», trustų kontroliavimu ir tt., bet žmonės visgi igyja patyrimą ir, turbūt, neužilg pamatys, jog tikrai socijalistai suteikia tinkamą išrišimą trustų klausimui.

T. Goris.

Anarchizmas ir Socijalizmas.

(Užbaiga)

Penktas argumentas. Socijalistai tesirupiną tiktai apie ekonominį liaudies padėjimą, bet nieko apie žmonių tikėjimą ir sąži-

Naujas organizatorius, tuojaus griebėsi naujas reformas įvesti. Aš buvau biskį įsitraukęs (girtas nebuvau). Organizatorius įnešė išbraukti mane iš kuopos. Jo draugas parėmė. Nežiurint, kad bemaž pusė draugų buvo išsiskirstę, organizatorius įnešimas paleista nubalsavimui, ir nubalsuota mane išmesti netik iš kuopos, bet ir iš Sąjungos. 33-čios kuopos draugai, taip su manim pasielgdami, matyt, užmiršo, kad ir jie nevisad yra neklaidingi, ką ir aš galėčiau darodyt, jeigu nebutų gaila užimti organe vietą. Negerai draugai daro, kad blaško savo draugus darbininkus.

Jūs, mane išbraukdami, negalėjote išrauti iš manęs sympatijos link socializmo, link darbininkų judėjimo, ir aš visuomet žengsiu koja į koją su pasaulio proletarijatu linkui žmonių išliuosavimo iš kapitalizmo vergijos.

Binghamton, N. Y. J. Blinkevičius.

A. A. drg. Juozas Mockevičia.

Narys 57 kuopos, Wilmerding, Pa.

Mirė 21 rugsėjo, išbuvęs Sąjungoje pusę metų. Uoliai tą laiką darbavosi darbininkų judėjimui. Pirm įstojimo į Sąjungą buvo laisvų pažiūrų, mėgdavo skaityti pirmieviškus laikraščius ir knygas.

Socialistai velioniui paaukavo gyvų gėlių vainiką su baltu ir raudonu kaspinais. Jo broliai fanatikai ir po mirties parodė šlykščią neapykantą linkui savo mirusio brolio.

23 rugsėjo, kada prisirinko daug girtų fanatikų ant šermenų, velionio brolis, fanatikas, ėmė ir nudraskė kaspinus nuo vainiko, lyg kad caro budelis iškapojo parašą nuo D-ro Kudirkos paminklo.

St. Ivanauskas.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS.

N44 korespondencijoje iš Athol, Mass., atspusdinta «M. Vasiliauskas», o turėjo būti M. Vasiliauskas.

Pranešimas.

Čion pranešame, kad LSS. II-ro rajono referendumu N1, 1911 m. tapo dauguma balsų nubalsuota, kad rajono XI konferencija būtų laikoma Philadelphijoje, sekanti vieta Burlingtone. LSS. 1-mai kuopai pranešta, kad jinau pasirūpintų surengti konferenciją ir balių iš vakaro rajono naudai. Diena ir vieta bus pranešta vėliau, kuomet bus viskas surengta.

Dabar kuopos ir pavieniai II-ro rajono draugai malonės biskuti daugiau sukrusti ir pagamint mūsų konferencijai daugiau naudingų įnešimų. Įnešimus ir visus kitus XI konfer. reikalingus daiktus, malonėkite prisiųsti rajono sekretoriui, bet už 2 ar 1 savaitės prieš konferenciją (jau galima ir dabar siųsti), ne kitaip daug laiko konfer. prisiaina sugaišti.

Geistina, kad visos kuopos prisiųstų savo delegatus, jeigu kurios negali, tai praneštų priežastį negalėjimo, nes tas bus svarbu žinoti konferencijai.

LSS. II-ro rajono Sek. A.J. Neris, 166 Spruce Alley, Phillipsburg, N. J.

PRIERASAS: Svetainė jau yra paita dėl II-ro rajono konf. ir baliaus. Balius su perstatymu atsibus 13, o konf. 14 d. sausio 1912 metų, tad ruoškimės, darugai. 1-mos kp. Org. V. Jakštys.

Pranešimas.

LSS. 100 kuopa, 29 d. spalio laikytame susirinkime, buvo perskaitytas laiškas nuo Administratoriaus, kviečiantis užsimokėti extra mokestį po 25c., užsimokėjo tik 8 draugai. Susirinkimai buna kiekvieno mėnesio paskutinį nedėdienį, 11:30 val. dieną, pas drg. K. Lideką. Atsilankykite, draugai ir atsiveskit nujų draugų. Skolingi malonės atsisteisti. Sek. G. Urbonas.

LSS. 60 kuopa laiko savo susirinkimus kas Nedėlios rytą 10 valandą, St. Amer Hall, 376 W. Broadway, So. Boston, Mass. Neužilgo bus perstatyta «Stolyfino Užmušimas». Taigi, draugai nepraleiskite neivieno susirinkimo, nes daug yra svarbių reikalų. Fin. Sek. Nap. Januška.

Konferencija VIII-to rajono atsibus 26 lapkričio, 7:30 val. ryte, «Aušros» Svetainėj, 3149 So. Halsted St. ir 32 plauce. Visos kuopos, prigulinčios prie VIII rajono, malonės prisiųsti delegatus su mandatais. Delegatai renkas! nuo 5 narių vienas. Draugai pribukite į laiką. Rajono Sek. J. Kuzmickas, 1627 Dickson St., Chicago, Ill. (46)

LSS. 19 kuopos susirinkimas atsibus 12 lapkričio, 2 val. po pietų, 101-103 Grand St., Brooklyn, N. Y. Draugai, susirinkite kuoskaitlingiausia, nes turime svarbių reikalų atlikti, kurie būtinau turi būti atlikti. Taipgi kviečiame ir neprigulinčius atsilankyti. Nepamirškite. Org. A. Dagis.

LSS. 71 kuopos mėnesinis susirinkimas atsibus 12 d. lapkričio, 10 val. ryte, 20 School St., Cambridge, Mass. Draugai visi privalote būti, nes turime daug svarbių dalykų svarstyei ir naujų draugų atsiveskite prisirašyti.

Tą pačią dieną 6 val. vakare bus prakalbos, 7 Burleigh St. Sek. J. Ploktys.

LSS. VII-to rajono kp. delegatams. Jau matėte «Kovos» 42 num., kad VII rajono, 9 konferencija atsibus 19 ir 20 lapkričio, T. Živatkausko svetainėj, 110 W. Market St., Scranton, Pa. Atvažiauvus į Scranton reikia paeiti porą blokų ir ties «Jonas Longs Sons» krautuve paimti «Pravedentų» karą, kuris nuveš iki Market St., ten jau lauks vietiniai draugai. Tikta, draugai stengkitės ant laiko pribūti, 9 val. ryte.

Kurie norite išsiimti pirmas ar antras ūkėsytes popieras, atei- kite 20 lapkričio į viršminėtą svetainę, ten bus pilietišku popierų Komisija ir prigulintiems prie LSS. patarnaus dykai, jūs užsimokėsite tik į kortą. VII rajono Sek. P. Slekaitis.

PARANKIAUSIAI VISKĄ SPAUSDINTI

KOVOS SPAUSTUVEJE

Nes viskas atlekkama pulkiai, greitai ir pagal šių dienų reikalavimus.

REIKALUI ESANT KREIPKĖTES
1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Naujosios Giedojimo PSALMES.

Pagelba išvalinimui žmonių kunų ir dvasių iš žemiškų kančių. KAINA 10c.
Adrs. V. Belaisvis, 1607 N. Ashland Ave., Chicago

PARDUODU LAIVAKORTES

Ir siūnčiu pinigų. Atlieku visokius apaudos darbus. Užrašau lietuviškus laikraščius. Turiu agentūrą apaugos nuo ūgnies. Priimu pinigų taupintul.

P.M.KAITIS

narys SI kp. LSS. ir 15-os wardos Soc. Partijos
1607 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO

423 Pine st. PHILAD., PA.

Prilimimo valandos:

Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėti rusiškai ir lenkiškai.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persidimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8½ d. Rotterdamą	11½ d. Liepojų
III Klessa \$31.00	III kl. \$33.00
II Klessa 45.00	II klessa 47.00
I Klessa 52.00	I klessa 62.00

Reikalaujant emulkesnių žinių kreipkitės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co.

Gen. Pass. Agent

27 Broadway New York.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl daug nereikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžiama nuošimtis. Atsišaukite į «Kovas» Administraciją.

Šiuomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. išleidimas No. 12-as

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K.Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P.Kovas. Pusl. 55, prekė 20c

Si knygėlė turėtų rasti kiekvienoj darbininko žmogaus grįtelėj, ir kiekvienas interesuojantis socializmo klausimu, privalo būtinai minėtą knygėlę nusipirkti ir perskaityti, nes tik tokius raštus skaitydamas darbininkas žmogus, gali gauti supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinę netikusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygėlės prisiųskit «Kovas» Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuošimčiai.

It doesn't pay to neglect your Health.

Ar atėjai kada namo drebėdamas, su skaudančia galva, krūtinėje diegimais soper gale gerklės ir gulėjai keles savaites?

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERIS

tas ištikimas senas naminis vaistas duos pagalbą ir prasalįs ilgą vargą jeigu umai vartosi.

Visuomet namuose turėk bonkute. Platus nurodymai apvynioti apie bonką. 25c. ir 50c. aptiekose.

Sergėkis pamėgdžiotų vaistų ir žiūrėk ant Inkaro ir mūsų vardo.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.

Richter'io Congo Pilies yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

BUK VYRAS

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, isigydyti nuo uztuodijima krauja arbasypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyrų lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip gale galutinaj isigydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokių pinigų, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:

Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš noriečiau jog Tamista prisistumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyrų.

Vardas.....

Adresas:..... Steitas.....

Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Moksliskas LAIKRAŠTIS

LAISVĖ

Nuo 14 d. lapkričio, 1911, eis 2 sykiu savaitėj

Kas užsirasys „Laisvę“ iki 14 d. lapkričio, tas gaus ją per šitius metus tik už \$1.50. Nuo 14 d. lapkričio „Laisvės“ prenumerata Suv. Valstieise metams bus 2 dol., puse 1 dol. Užrubežiuos — metams 3 dol., puse \$1.50.

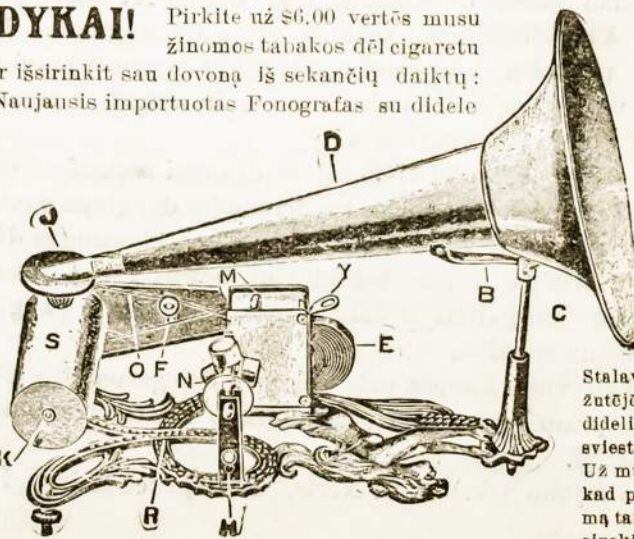
Ant pažiurejimo siunčiame vieną numeri DYKAI!

Užrašant laikraštį arba turint kokius nors reikšlus adresuokite taip:

„LAISVĖ“ 242 West Broadway :: ::
:: :: :: So. Boston, Mass.

DYKAI!

Pirkite už \$6.00 vertės musu žinomos tabakos dėl cigaretu ir išsirinkit sau dovana iš sekančių dailtų: Naujaisis importuotas Fonografas su didele

nikelluota dūda, kuris grajina gerai ir aiškiai vieokias muzikas ir dainas. 2. Kiekvienas gali turēt savo name koncertą. 3. Geriausia Armonika vokiško išdirbimo su notoms ir nurodymais. 4. Vyriski arba moteriški stori paaukuoti laikrodėliai. 5. Stalavi įrankiai gražioje deztutėje: 6 peiliai, 6 videlcai, 6 dideli saukštai, 6 maži, 1 peilis avilestui ir saukštukas cukrul. Už mūsų dovana vien norime, kad pagareltumet mūsų firmą tarp jusų pažįstamų. Atsiųskite mums ant rankos 50c.

markėms, o mes juos prisiųsime 40 skrinučių tabako 4 gatunkų už \$6.00 ir jusų išrinktą dovana. Likusius \$5.50 užmokėsit gavę tavorą. Kam tavoras nepatiks, gali jį neimti.

ENGLISH-ASIATIC TOBACCO CO, Dept. M. 115 E. 7th st. New York.